

א וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קֵהָת בֶּן לֵוִי וְגו'. רַבִּי אֲבָא פָּתַח ^א הַנְּחַמְדִּים מִזְהָב וּמִפְּזוּ רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנוֹפֶת צוֹפִים. כַּמָּה עֲלָאִין פְּתַגְמֵי אֹרֵייתָא, כַּמָּה יְקִירִין אֵינֹן, תְּאִיבִין אֵינֹן לְעֵילָא, תְּאִיבִין אֵינֹן לְכֻלָּא. בְּגִין דְּאֵינֹן שְׂמָא קְדִישָׁא. וְכָל מָאן דְּאֲשַׁתְּדַל בְּאֹרֵייתָא, אֲשַׁתְּדַל בְּשְׂמָא קְדִישָׁא, וְאֲשַׁתְּזִיב מִכְּלָא, אֲשַׁתְּזִיב בְּעֵלְמָא דִּין, וְאֲשַׁתְּזִיב בְּעֵלְמָא דְּאֲתִי. ת"ח, כָּל מָאן דְּאֲשַׁתְּדַל בְּאֹרֵייתָא, אֶחָיד בְּאֵילָנָא דְּחַיִּי. בֵּינֵן דְּאֶחָיד בֵּיהּ, בְּכֻלָּא אֶחָיד, דְּכַתִּיב ^ב עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ וְגו'.

ב רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל מָאן דְּיִשְׁתְּדַל בְּאֹרֵייתָא, חִירוּ אֵית לֵיהּ מִכְּלָא, חִירוּ מִמֵּיתָה, כַּמָּה דְּאֲמַרְן. בְּגִין דְּחִירוּ עֲלֵיהּ שְׂרָא, וְאֶחָיד בֵּיהּ. אֵילוּ יִשְׂרָאֵל ^א מִתְעַשְׂרִין בְּאֹרֵייתָא, יִשְׁתְּזָבוּ מִכְּלָא, וְלֹא יִשְׁתְּכַחוּ בְּגִלוּתָא, ^ב וְדָא הוּא דְּכַתִּיב ^א חֲרוֹת עַל הַלְּחֹת, אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת אֲלָא חֲרוֹת. וְחֲרוֹת ^ג דָּא בְּאֹרֵייתָא אֲשַׁתְּכַח, ^ד דְּאֹרֵייתָא אֵיהִי חֵילָא דִּימִינָא, כַּד"א ^ד מִימִינוּ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ, וְשְׂמָאֲלָא אֲתַכְלִיל

חֲלוּפֵי גְרַמָּאוֹת

א מעטרין [; מנטרין] אורייתא ישתזיבו. ב כתיב וליג ודא הוא; וזה כתיב. ג מוסיף דא אוקמוה. ד ליג אורייתא איהי.

מִסֻּרַת הַזְהָר

א (תהלים יט) נח צו צ"א. ב (משלי ג) ב"א רכט צ"א. ג (שמות לב) ב"א שטט צ"ב. ד (דברים לג) ויצא ג צ"ה.

ויקח קרח

בכל. שכתוב, עץ חיים היא למחזיקים בה וגו'. ב) ר' יצחק אמר וכו': רי"א, כל מי שעוסק בתורה, יש לו חירות מכל, חירות ממות, כמו שאמרנו, משום שחירות, שהוא בינה. שורה עליו ואחוז בו. אילו היו ישראל מתעטרים בתורה היו נצולים מכל, ולא היו נמצאים בגלות. וז"ש חרות על הלוחות אל תקרי חרות עם ח' קמוצה, אלא חירות, עם ח' צרויה. כי חירות זו נמצאת בתורה. התורה היא כח הימין, כש"א

הַפֻּלְם

מֵאֲמַר

א) ויקח קרח בן יצהר וגו': רבי אבא פתח הנחמדים מזהב ומפזו רב ומתוקים מדבש ונופת צופים. כמה עליונים הם דברי תורה, כמה יקרים הם, נחמדים הם למעלה, נחמדים הם לכל. משום שהם שם הקדוש, וכל מי שמשתדל בתורה, משתדל בשם הקדוש, וניצל מכל רע, ניצל בעולם הזה וניצל בעולם הבא. בוא וראה, כל מי שעוסק בתורה, אחוז בעץ החיים, וכיון שהוא אחוז בעץ החיים, הוא אחוז (דפרי"ך דף קע"ו ע"א)

ב

קרח

בימינא, מאן דעביד ימינא שמאלא, ושמאלא ימינא, הא איהו כאילו תריב עלמא. (ג) ת"ח, אהרן ימינא. ליואי שמאלא, קרח בעי למעבד חלופא דימינא לשמאלא, בג"כ אתענש. ולא עוד אלא דאשתכח ביה לישנא בישא, ואתענש בכלא. רבי יהודה אמר, שמאלא אתכליל תדיר בימינא, קרח בעא לאחלפא תקונא דלעילא ותתא, בג"כ אתאביד מעילא ותתא.

(ד) ויקח קרח, מאי ויקח. נסיב עיטא בישא לגרמיה, כל דרדף בתר דלאו דיליה, איהו עריק מקמיה. ולא עוד, אלא ימה דאית ביה אתאביד מגיה. קרח רדיף בתר דלאו דיליה, דיליה אביד, ואחרא לא נווח.

(ה) קרח אזיל במחלוקת. מאי מחלוקת. פלוגתא. פלוגתא דלעילא ותתא. ומאן דבעי לאפלגא תקונא דעלמא, יתאביד מפלהו עלמין. מחלוקת, פלוגתא דשלוש. ומאן דפליג על שלום, פליג על שמא קדישא, בגין דשמא קדישא, שלום אקרי.

(ו) ת"ת, לית עלמא קאים אלא על שלום, כד ברא קב"ה עלמא, לא זכיל לאתקיימא, עד דאתא ושרא עליהו שלום. ומאי הוא. שבת, דאיהו שלמא דעלאי ותתאי, וכדין אתקיים עלמא. ומאן דפליג עליה, יתאביד מעלמא.

(ז) צלפחד פליג על שבת, דתהו מקושש עצים. ומאן אינון עצים. אינון

חלופי גרמאות
ה ל"ג עיטא: מנא. ו כמה אית.

הסולם

ויקח קרח

מאמר

מה שיש לו, נאבד ממנו. קרח רדף אחר שאינו שלו, שלו אבד, והאחר לא הרויח.

כש"א מימינו אש דת למו, והשמאל נכלל בימין. מי שעושה הימין שמאל והשמאל ימין הוא כאילו מתריב העולם.

(ה) קרח אזיל במחלוקת וכו': קרח הלך במחלוקת. מהו מחלוקת. הרחקה ורחוי, הרחקה ורחוי שלמעלה ומטה, ומי שרוצה לרחות תקון העולם, יהיה נאבד מכל העולמות. מחלוקת, היא הרחקה ורחוי של השלום, ומי שחולק על שלום, חולק על שמו הקדוש, משום ששמו הקדוש נקרא שלום.

(ג) ת"ח אהרן ימינא וכו': בוא וראה, אהרן הוא ימין, שהוא חסד. הלויים הם שמאל שהוא גבורה, קרח רצה לעשות חלוף הימין לשמאל, שרצה הכהונה, שהוא ימין, בשביל הלויים, שהם שמאל, משום זה נענש. ולא עוד אלא שנמצא בו לשון הרע, שדבר על משה, ונענש בכל. רבי יהודה אמר, השמאל נכלל תמיד בימין שזהו תקונו של השמאל, קרח רצה להתליף התקון שלמעלה ולמטה, שהיה רוצה בשליטת הלויים שהם שמאל, שלא יהיו נכללים בכהנים שהם ימין, משום זה נאבד ממעלה וממטה.

(ו) ת"ת לית עלמא קאים וכו': בוא וראה, אין העולם עומד אלא על שלום. כשברא הקב"ה את העולם, לא היה יכול להתקיים, עד שברא והשרה עליהם שלום. ומה הוא, הוא שבת, שהוא שלום של העליונים והתחתונים, ואז נתקיים העולם. וע"כ, מי שחולק על השלום. יאבד מן העולם.

(ד) ויקח קרח וכו': שואל מהו ויקח. ומשיב, לקח עצה רעה לעצמו, כל הרודף אחר שאינו שלו הוא בורח מפניו, ולא עוד, אלא (דפ"י דף קע"ו ע"א) * דף קע"ו ע"ב) * ע"י ברכת שלום עה"ת מאמר קפח

(ז) צלפחד פליג וכו': צלפחד חלק על השבת, שהיה מקושש עצים. ומי הם העצים. אלו

קרה

ג
אילנין אתרנין כדאמרון. ואינון זמלין דחול, וחול בקדש לא שרייא, דדפליג על שלמא דעלמא.

ח רבי יוסי אמר, פתיב שלום רב לאוהבי תורתך וגו'. אורייתא הוא שלום, דכתיב וכל נתיבותיה שלום. וקרח אתא לאפגמא שלום דלעילא ונתפא, בג"כ אתעניש הוא מעילא ונתפאה.

ט ויקומו לפני משה וגו'. האי קרא אוקמוה חברייא. ר' שמעון אמר, קריאי מועד, קראי פתיב, חסר יו"ד, אמאי קראי. אלא הכי הוא, מלכותא דארעא פעין מלכותא דרקיעא. ונזא דא, כל אינון פתרין עלאין, דשמא קדישא אתאחיד בהו, פלהו זמינין מאתר דאקרי קדש, הה"ד מקראי קדש. ואימתי, בשעתא דמועד זמין בעלמא. פגוונא דאינון פתרין עלאין, דזמינין מקדש עלאה, ה"נ קדש פתא זמין לחילוי, לאעטרא וולאעלאה להו.

י קדש עלאה ידיעא, קדש פתאה חכמת שלמה, ה"נ איהי זמינת לכל חילקה. ואינון חילין פולהו זמינין לאתעטרא בהאי קדש פתאה, בזמנא דמועד שרייא בעלמא. ופגוונא דחילקה קיימין לעילא, ה"נ קיימי זמנא דעמא,

מסורת הזהר

(1) (תהלים קיט) צו פח צ"ר. (2) (משלי ג) נארא נח צ"ט.
(3) (ויקרא כג) אמור לב צ"ג.

חלופי גרסאות

1 אילנין. ח מוסיף מכאן ולהלאה מלי דחול בשבת אסור ודאי. ט וכתיב. י אתאביד מעילא ותתא. כ ל"ג קראי. ל זמינין. מ תתאה. נ ל"ג ולאעלאה. ס לאעטרא. ע ל"ג תתאה. פ כנוונא.

מאמר

הסולם

קריאי מועד

אלו הם אילנות אחרות של הע' שרים כמו שאמרנו, (כנ"ל שלח אות י"ב) ואלו הם דברי חול, וחול אינו שורה בקודש, ונמצא שחלק על שלום העולם, שהוא שבת. שעירב חול בשבת.

ח ר' יוסי אמר וכו': ר"א כתוב, שלום רב לאוהבי תורתך וגו'. התורה היא שלום, שכתוב, וכל נתיבותיה שלום, וקרח בא לפגום השלום של מעלה שהוא התורה, דהיינו קו האמצעי שנקרא תורה, העושה שלום בין ימין לשמאל. ושל מטה, של משה. ומשום זה הוא נענש מעליונים ותחתונים. מאש, ומפי הארץ.

מאמר קריאי מועד

ט ויקומו לפני משה וגו': מקרא זה העמידו החברים. ר"ש אמר קריאי מועד, קראי כתוב, חסר י', למה כתוב קראי. ומשיב, אלא כך הוא. המלכות שבארץ, היא כעין המלכות שברקיע, כלומר, המלכות שלמטה היא כעין המלכות של מעלה. וז"ס, שכל אלו (דפוי' דף קצ"ו ע"ב)

י קדש עלאה ידיעא וכו': קדש העליון ידוע, שהוא או"א עלאין, קדש התחתון, היא חכמת שלמה, דהיינו המלכות, שהיא ג"כ הזמינה את כל צבאיה, לקדשם בקדושתה, ואלו הצבאות, כולם מזומנים להתעטר בקדש התחתון הזה, בזמן שמועד שורה בעולם, וכעין שצבאותיה עומדים למעלה באצילות מזומנים מן המלכות, כך עומדים ממוני העם, דהיינו ראשי ישראל, כדוגמה שלה למטה, בעוה"ז. וע"כ

ד

קרה

כְּדוֹגְמָא דִּילָהּ לַתְּתָא, וְעִיד אַקְרוֹן קְרָאֵי מוֹעֵד. וּבְגִין דְּאֵינוֹן לַתְּתָא, קְרָאֵי מוֹעֵד י חֶסֶד, אַבְל בְּשִׁלְמוֹ יִתִּיר אֵינוֹן.

(א) אַנְשֵׁי שֵׁם וְדָאֵי, וְלֹא אַנְשֵׁי וְיָי. וְדָא הוּא רְזָא, בְּנִקְבוֹ שֵׁם יוֹמֵת, וְאוֹקִימְנָא. וְעַל דָּא אַקְרִי תְּהָא, אַנְשֵׁי שֵׁם וְדָאֵי, כִּי פִיִּין דְּמִסְטְרָא דְּגַבְוּרָה קָא אַתְּיִין, אַנְשֵׁי שֵׁם אֵינוֹן, הָא שְׁבַחְתָּא דְּלֵהוֹן יִתִּיר, אַבְל אֵינוֹן נְטִלוּ לְגַרְמִיָּהוּ. וְאִתְאַחְדוּ בְּמַחְלוּקַת.

(ב) בְּקֶר וְיִודַע יְיָ אֵת אֲשֶׁר לוֹ. אֲמָאֵי בְּקֶר, וְאֲמָאֵי קְדוֹשׁ וְלֹא טְהוֹר. אֲלֵא אֵינוֹן מִסְטְרָא דְּטְהוֹר קָא אַתְּיִין, וְקְדוֹשׁ פְּהֵנָא. אָמַר מִשָּׁה, בְּקֶר, דְּכַדִּין פְּתָרָא דְּכִהְנָא אַתְּעַר בְּעֵלְמָא, אֵי אַתּוֹן פְּתַנִּי, הָא בְּקֶר, פְּלַחוּ עֲבוּדָה דְּבְּקֶר, וּכְדִין וְיִודַע יְיָ אֵת אֲשֶׁר לוֹ וְאֵת הַקְּדוֹשׁ. אֵת אֲשֶׁר לוֹ סְתָם, דָּא לִינְאֵי. וְאֵת הַקְּדוֹשׁ, דָּא פְּתָנָא, כְּדִין וְהַקְּרִיב אֵלָיו. וְלִית מָאן דְּאֲבַחֲתִין מְלָה, אֲלֵא בְּקֶר, אֵי תַתְּחוּזִין בְּלֹא שְׁתַּאֲרָא בְּסִטֵּר דִּינְא, בְּקֶר לֹא סְכִיל לְכוּ, דְּהָא לָאו זְמַנִּיה הוּא. וְאֵי תַתְּחוּזִין לֹא שְׁתַּאֲרָא בְּחֶסֶד, הָא זְמַנִּיה הוּא, וְתַשְׁתַּאֲרוֹן גְּבִיָּה, וְיַקְבֵּל לְכוּ.

(ג) בְּמָה. בְּקֶטְרֵת. דְּהָא קְטֶרֶת בְּעֵי לְשׁוֹשְׁבֵינָא, לֹא תַקְטְרָא עַל יְדֵיהּ בְּכָלָא, וְלֹא תַקְשְׁרָא. מָאן שׁוֹשְׁבֵינָא. דָּא פְּהֵנָא. וּבְגִי כִי, וְהִיָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר

חֲלוּפֵי גֵרְמָאוֹת

צ ל"ג כדוגמא; כדוגמא; ק דלהון; ר מוסף חסד; כדוגמא דלעילא. ש השם; ת ל"ג הכא. א ל"ג מן כיון עד אינון. ב ל"ג מן לאשתארא עד בחסד; ג רביל; ד אתחזון; ה ותשתאון.

קדוש טהור	הסולם	מאמר
<p>טהור הם באים, כי הלויים הם בבחינת טהור ולא קדוש (כנ"ל תוודיע אות קכ"ג) והכהן קדוש. אמר משה בקר, שאז הספירה של הכהן, שהיא חסד, נתעוררה בעולם, אם אתם כהנים, הנה בקר, יעברו עבודה דבקר, שהוא חסד, ואז ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש. את אשר לו, סתם, זהו הלוי. ואת הקדוש, זהו הכהן. אז והקריב אליו, את הקדוש. ואין מי שיבחין הדבר אלא בקר. וכך אמר להם, אם תראו את עצמכם להשאר בצד הדין, הבקר, שהוא חסד, לא יסכול אתכם, כי אין אז זמנו של הדין. ואם תראו את עצמכם להשאר בחסד, הרי הוא זמנו. ותשארו אצלו ויקבל אתכם.</p>		<p>וע"כ הם נקראים קראי מועד. ומשום שהם למטה נקראים קראי מועד חסד י', אבל הם אז בשלמות יתירה.</p> <p>(א) אנשי שם ודאי וכו': אנשי שם ודאי, דהיינו אנשי המלכות הנקראת שם, ולא אנשי הוי"ה, שהוא ז"א. וזהו סוד, בנקבו שם יומת, והעמדנו, שטובב על המלכות הנקראת שם. וע"כ נקראו כאן אנשי שם ודאי, כיון שמצד הגבורה באו, שהיא המלכות הנקראת גבורה תתאה, הם אנשי שם. וזהו נאמר לשבחם ביותר, אבל הם לקחו אותה לעצמם, כלומר שהפרידו המלכות מו"א, ונאחזו במחלוקת, עם משה, שה"ס ז"א.</p>
<p>(ג) במה בקטרת וכו': במה, יבחון הדבר, בהקרבת קטרת. כי השושבין, צריך שיקטר על ידו הקטרת בכל המדרגות. ויתקשר בהן. כי ריח הקטרת עולה ומקשר כל המדרגות לאחד. מי הוא שושבין, זהו הכהן. שהוא חסד, ומשום</p>		<p>(ב) בקר ויודע ה' את אשר לו וגו': שואל, למה בוקר דוקא. ולמה קדוש ולא טהור, דהיינו ואת הקדוש והקריב אליו, היה לו לומר ואת הטהור. ומשיב, אלא הם, עדת קרח, מצד (דפו"י דף קצ"ו ע"ב)</p>

ה **קרה**
ו' הוא הקדוש, ולא הטהור. תרין ורגין אינון: קדוש. וטהור. כהן, קדוש.
לוי, טהור. וע"ד הקדוש כתיב.

יד ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר. ת"ח, משה
ואהרן מסרו גמזיהו למיתה. במה, בגין דכתיב ויפלו על פניהם ויאמרו אל
אלהי הרוחות, רוחת כתיב, חסר וא"ו. וכג"כ אילנא דמותא הוא, וככל אתר
נפילת אנפין להווא אתר הוי. וע"ד אל אלהי, אל: הה"ד ואל זועם בכל
יום. אלהי הרוחות, דאיהו אתר יצורא דנשמתין דעלמא, וכל נשמתין תמן
סלקין, ומתמן אתין.

טו רבי יהודה פתח, שמעו חכמים מלי ויודעים האזינו לי. האי קרא
אליהוא אמרו. ת"ח, מה כתיב ובשלשת רעיו חרה אפו על אשר לא מצאו
מענה וגו'. דהא אינון הוו אמרין מלין, ואיוב לא הוה אתנחם עלייהו. מהכא
אולפנא, מאן דעאל לנחמא לאבל, בעי לסדא מלין בקדמיתא, דהא חכרייא
דאיוב הוו אמרי מלי קשוט, אבל לנחמא ליה לאו, בגין דבעי מלין דאיהו
יודי עלייהו, וכדין יקבל עליה דינא, ויודי למלפא קדישא עליה. מה כתיב,
וואליהו חפה את איוב בדברים וגו'. דאודי לקבר לקב"ה, וקביל עליה דינא
דשמא.

טז ת"ח, כתיב לכן אנשי לבב שמעו לי חללה לאל מרשע ושדי

חלופי גרסאות

1 דאילנא וליג ובג"כ. 2 ל"ג צורוא. ח תמן אתחזין.
ט ל"ג הוה. י מוסף עלייהו בארז קשוט.

מסורת הזהר

7 (תהלים ז) ויחי רס צ"א. 8 (איוב לד.) 9 (שם לב).
10 (איוב לב) חיי שרה מא צ"ב. 11 (שם לד) וישב ח
צ"א.

אל אלקי הרוחות

חכמים מלי ויודעים האזינו לי. מקרא זה
אמרו אליהוא. בוא וראה, מה כתוב, ובשלשת
רעיו חרה אפו על אשר לא מצאו מענה וגו'.
כי הם היו אומרים דברים, ואיוב לא היה
מתנחם מהם. מכאן למדנו, מי שבא לנחם את
האבל צריך ליסוד דברים בתחילה שיהיו
ראויים לנחמו. כי החברים של איוב אמרו דברי
אמת אבל לא לנחם אותו, משום שצריכים
דברים שהאבל יודה עליהם, ואז יקבל עליו
את הדין, ויודה עליו למלך הקדוש. מה כתוב,
ואליהו חכה את איוב בדברים וגו', כי הודה
אח"כ אל הקב"ה וקבל על עצמו דין השמים.

טז ת"ח כתיב לכן וגו': בוא וראה,
כתוב, לכן אנשי לבב שמעו לי חלילה לאל
מרשע ושדי מעול. לכן אנשי לבב שמעו
לי, היינו השלמים מכל ויכולים להבחין
הדברים. חלילה לאל מרשע, ז"ש, ואל זועם
בכל

הסולם

מאמר

ומשום זה, והיה האיש אשר יבחר ה' הוא
הקדוש. ולא הטהור. כי שתי מדרגות הן,
קדוש וטהור, (כמ"ש לעיל תוריע דף מ"ה ד"ה
אמנם, ע"ש כל ההמשך) הכהן, קדוש. הלוי,
טהור. וע"כ כתוב, הקדוש.

מאמר אל אלקי הרוחות

יד ויפלו על פניהם וגו': בוא וראה,
משה ואהרן מסרו עצמם למיתה. במה. משום
שכתוב, ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלקי
הרוחות, רוחת כתוב חסר ו', ומשום זה, אילן
המות הוא, שהוא מלכות. ובכל מקום, נפילת
אפים הוא לצד הוה. וע"כ כתוב, אל אלקי,
אל ז"ש ואל זועם בכל יום, שהוא המלכות,
אלקי הרוחות, הוא מקום צרור הנשמות של
העולם, וכל הנשמות עולות שמה, ומשם באות.
שוא המלכות.

טו רבי יהודה פתח וכו': ר"פ שמעו

(דפו"י דף קע"ז ע"ב *) דף קע"ז ע"א

קרה

מַעוֹל. לְכֵן אֲנָשִׁי לְכַב שְׁמֵעוּ לִי, שְׁלִימִין בְּכֹלָא, לְאַבְתְּנָא מְלִין. חֲלִילָה לְאֵל מַרְשַׁע, הַה"ד * וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם. וְשָׂדֵי מַעוֹל, דָּא סְמִיךְ לְקַבְלָא דָא, יוֹהָא אֹקְמוּהָ אֵל שְׂדֵי. * כִּי פּוֹעֵל אָדָם יְשָׁלֵם לוֹ, הָא ב"נ אֲזִיל בְּהַאי עֲלֵמָא, וְעֵבִיד עֵבִידְתּוּי וְחֲטִי קָמִי מְאָרִיָּה, הַהוּא עוֹבְדָא תְּלִיא עֲלֵיהָ, לְשִׁלְמָא לִיה דִּינָא, הַה"ד כִּי פּוֹעֵל אָדָם יְשָׁלֵם לוֹ, * הַהוּא עוֹבְדָא יְשָׁלֵם לוֹ.

יז) וְעַם כָּל דָּא, אִם יָשִׁים אֱלֹו לְבוֹ, כִּינן דְּבַר נֶשׁ שְׂוֵי לְבִיָּה וְרַעוּתִיהָ לְאַתְבָּא קָמִי מְאָרִיָּה, * כִּינן אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחֹת, רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹו יֵאָסוּף * לְאַתְצַרְדָּא בְּצַרְדָּא דְחַיִּי, וְלֹא שְׂבִיק לְנַפְשִׁיהָ לְבַר, לְאַתְדָּנָא בְּדִינָא אַחְרָא.

יח) רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָאִי מְלָה * רְזָא הוּא, * בְּדִינִין טְמִירִין דְּקַב"ה. כִּי פּוֹעֵל אָדָם יְשָׁלֵם לוֹ, לְאַתְדָּנָא בְּדִינִיהָ, וְכַאֲיִנוּן עוֹבְדִין דְּבַר נֶשׁ עֵבִיד בְּהַאי עֲלֵמָא, וְסָלִיק לִיה לְאַתְדָּנָא פְּעוֹבְדוּי, וְיִתְאַבִּיד מַעֲלָמָא, מַה פְּתִיב בְּתַרְיָה, מִי פִקֵּד עֲלֵיו אֲרָצָה וּמִי שָׁם תְּבַל כְּלָהּ. מִי פִקֵּד עֲלֵיו אֲרָצָה, דָּא הוּא אַחֲוָה * דְּפָרִיק לִיה. וּמִי שָׁם תְּבַל כְּלָהּ, דְּכַאֲנִי בֵּיתָא, וְכַנִּי בְּנִין עֲלֵמָא, וְתִקְוֹנָא וְיִשׁוּבָא. מַה פְּתִיב בְּתַרְיָה, אִם יָשִׁים אֱלֹו לְבוֹ. הָאִי בַר נֶשׁ, דְּפָקִיד עֲלֵיהָ לְמַכְנֵי בְּנִינָא, בְּעֵי לְכוּנָא לְבָא וְרַעוּתָא לְגַבִּיָּה דְהַהוּא מִיתָא. מַכְאֵן, בַּר נֶשׁ דְּאֲתִי עַל הַהִיא אַתְתָּא, בְּגִין שְׁפִירוֹ וְתִיאוּבָתָא דִּילָהּ, הָא בְּנִין עֲלֵמָא לֹא אַתְבְּנִי, דְּהָא רַעוּתָא וְלְבָא לֹא אַתְכוּוֹן לְגַבִּי מִיתָא.

ח'לופי גרמאות

כ ל"ג והא אוקמוה. ל ל"ג ההוא עובדא ישלם לו. ח ל"ג כוין אל אלקי הרוחות. נ ל"ג לאתצורא. ס מוסיף וזא אחרא. ט באינון. פ דקריב.

מסורת הזהר

פ (תהלים ז) לעיל אות יד צ"ל. צ (איוב לד) וישב צ"א.

הסולם

מאמר

הוא סוד בדינים הנסתרים של הקב"ה. כי פועל אדם ישלם לו, היינו להיות נדון בדינו, באלו המעשים שאדם עשה בעולם הזה, ומעלהו להיות נדון כמעשיו, ונאבד מן העולם. מה כתוב אחריו, מי פקד עליו ארצה ומי שם תבל כלה. מי פקד עליו ארצה, זה הוא שפקד עליו את אחיו הגואל אותו, ומי שם תבל כלה, שאחיו בונה בית, שמיבם את אשתו, ובונה בנין עולם ותקון וישוב העולם. מה כתוב אחריו, אם ישים אליו לבו, כי אדם הזה שפקד עליו לגאלו ולבנות בנין, צריך לכוון לב ורצון אל מת ההוא, להקים לו שם. מכאן אדם הבא על אשה ההיא, על יבמה, בשביל יופי ותשוקה שלו, הרי בנין עולם לא נבנה, כי רצונו ולבו לא נתכוון אל המת.

ובגין

בכל יום. שהוא מלכות הנקרא אל. ושדי מעול, זה סמוך כנגד זה, כי שדי הוא יסוד, שהוא סמוך לאל, שהוא מלכות. וכבר העמידוהו, אל שדי, שאל הוא מלכות ושדי הוא יסוד. כי פועל אדם ישלם לו. אם אדם הולך בעולם הזה, ועושה מעשים וחוטא לפני אדונו, מעשה ההוא תלוי עליו לשלם לו דין. ז"ש, כי פועל אדם ישלם לו, המעשה ההוא שעשה. ישלם לו.

יז) ועם כל דא וכו': ועם כל זה, אם ישים אליו לבו, כינן שהאדם משים לבו ורצונו לשוב לפני אדונו, אז, אל אלקי הרוחות רוחו ונשמתו אליו יאסוף, לצור בצרור החיים, ואינו עוזב נפשו בחוץ להיות נדון בדין אחר.

יח) רבי יוסי אמר וכו': ר"א, דבר זה (דפו"י דף קע"ז ע"א)

קרה

יט) ובגין כף כתיב, אם ישים אליו לבו, ברעותא דלכא *דיכנין לגביה, כדין רוחו ונשמתו אליו יאסוף, ואתמשך גביה, *לאתבנא ביה עילמא, מה כתיב בתריה, יגוע כל בשר יחד ואדם על עפר ישוב, יגוע כל בשר יחד, ההוא גופא יתבלי בעפרא, וכל ההוא בשרא. והשתא, אדם על עפר ישוב, הא חדותין דבנינא כמלקדמין, ויתוב על עפרא דבנינא דגופא אחרא, כמה דתהו בקדמיתא. ועל דא, רוחא ונשמתא בידוי דקב"ה, ותייס עלייהו דבני נשא, דלא יתאבדו מהאי עילמא, ומעילמא אחרא, בגין כף אל אלהי הרוחות לכל בשר.

כ) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה וגו'. רבי חייא פתח חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה. כמה אית להו לבני נשא. לאסתמרא מחובייהו, ולנטרא עובדייהו, דהא י בכמה זמנין עילמא אתדן, ובכל יומא ויומא עובדין במתקלא סלקין, ומשגיחין עלייהו לעילא, ואכתיבו קמיה. *וכד עובדייהו דבני נשא, לא מתכשרן קמי מלכא, סליק רוגזא, ודינא אתער, הה"ד חמת מלך מלאכי מות, וע"ד בכל יומא ויומא בעי ב"נ לאזדהרא מחובי.

כא) ואיש חכם יכפרנה, בשעתא דמאריהון דדינין קנימין על עילמא, ורוגזא תלי, אי אשתכח בדרא ונפאה דרשים לעילא, קב"ה אשגח ביה, ואשתכח רוגזא. למלכא דאתרגו על עבדוי, *והוה תבע על *סנטירא *למעבד דינא, אדהכי עאל רחימא דמלכא, וקם קמיה, ביון דתמא ליה מלכא, אתנהירו אנפוי.

חלופי גרמאות

מסורת הזהר

צ דכין. ק (ואם) לא אתבני; יתבני. ד בכל יומא ולי"ג בכמה זמנין עלמא אתדן. ש וע"ד בעי ב"נ לאזדהרא מחובי דהא כמה זמנין עלמא אתדן ובג"כ סליק רוגזא קמי מלכא ודינא אתער הח"ד חמת מלך וגו'. ולי"ג מן וכד ע"ד סוף האות. ת דהוא. א מוסיף למעבד בהו.

דרך אמת א| שוטר העיר.

הסולם

מאמר

קח את המחטה

כ) ויאמר משה וגו' קח את המחטה וגו': ר' חייא פתח, חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה. כמה יש להם לבני אדם להשמר מעונותיהם ולשמור מעשיהם. כי בכמה פעמים נרון העולם, ובכל יום ויום עולים המעשים במאזנים, ומשגיחים עליהם מלמעלה, ונכתבים לפניו. וכשמעשים של האדם אינם כשרים לפני המלך, עולה כעס, והדין נתעורר. ז"ש, חמת מלך מלאכי מות. וע"כ בכל יום ויום צריך האדם להזהר מעונותיו.

יט) ובגין כף כתיב וכו': ומשום זה כתוב, אם ישים אליו לבו, ברצון הלב שיכוון אל החת, אז רוחו ונשמתו אליו יאסוף, שהוא נמשך אליו להבנות בעולם הזה, מה כתוב אחריו, יגוע כל בשר יחד ואדם על עפר ישוב. יגוע כל בשר יחד, היינו גוף ההוא ירקב בעפר וכל בשר ההוא, ועתה, אחד זה, אדם על עפר ישוב, הרי תחיה התחדשות הבנין כמקודם וישוב על העפר, של בנין גוף אחר, כמו שהיה בתחילה. ועל זה הרוח והנשמה ביד הקב"ה ומרחם על בני אדם, שלא יהיו נאכדים מעולם הזה ומעולם האחר. משום זה כתוב, אל אלקי הרוחות לכל בשר.

(דפו"י דף קע"ז ע"א)

כא) ואיש חכם יכפרנה; בשעה שבעלי הדין עומדים על העולם, והכעס תולה, אם נמצא

ה

קרה

שארֵי הַהוּא רַחֲמֵי דְמִלְכָּא לְאַשְׁתְּעֵי בְּהַדְיָה, וּמִלְכָּא חַדִּי. לְבַתֵּר כַּד אָתָּא סַנְטִירָא, תָּנָא אֲנַפּוּי דְמִלְכָּא חַדְאָן, בְּאַסְתִּלְק וְאַזִּיל לֵיהּ, וְלֹא עֲבִיד דִּינָא. וְכַדִּין, הַהוּא רַחֲמֵי בְּעֵי לְמִלְכָּא עַל עֲבָדוּי, וּמְכַפֵּר לְהוּ. וּבְגִי"כ, וְאִישׁ חָכֵם יִכְפַּרְנָה.

כב אֹרְף הֶכָּא, כַּד חָמָא מִשָּׁה דְרוּגְזָא תְּנָה * תְּלִי, מִיַּד וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֶל אַהֲרֹן, בְּגִין דְּאִיהוּ שׁוֹשְׁבֵינָא בְּדִמְטְרוּנִיתָא, וְקַטְרֵת לֹא סִלְקָא אֶלָּא בִידוּי, דְּאִיהוּ אֲסִיגֵי שְׁלֵמָא בְּעֵלְמָא, וְקָשִׁיר קַשְׂרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא. קַטְרֵת, הָא אוּקְמוּהָ, תְּדוּוּתָא דְעִילָא וְתַתָּא, קַשְׂרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, סִלְקוּ דְרוּגְזָא, הַה"ד * שְׁמֵן וְקַטְרֵת יִשְׁמַח לֵב, וְכַדִּין וְאִישׁ חָכֵם יִכְפַּרְנָה, יְנַקֵּי וַיְדַכֵּי לְהַהוּא רוּגְזָא, וְרַחֲמִין מִתְּעַרְזִין.

כג רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, * אֵל תִּכְרִיתוּ אֶת שְׁבֻט מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם, בְּגִין דְּאִינוּן גְּזַעָא וְשִׁרְשָׁא דְלִינְיָא. וְזֹאת עָשׂוּ לְהֵם וְחִיו וְלֹא יָמוּתוּ, דְּבְּעֵי כַּהֲנָא לְאַתְקָנָא לְהוּ, דַּאֲע"ג דְּקַרְיָבִין אִינוּן לְקוּדְשָׁא, לֹא יִיעֲלוּן אֶלָּא בְּתַקּוּנָא דְכַהֲנָא, דְּהוּא יַדַּע סִימְנָא דִּימְטוּן לְגַבְיָהּ, וְלֹא יַתִּיר. וְכַד מְכַסְיָא לְמַאֲנֵי קוּדְשָׁא, כַּדִּין כַּסּוּיָא אַחֲרָא שְׁרִי, וְאַסִּיר לֹון לְקַרְבָּא לְמַחֲמֵי, דְּהָא מְלָה * בְּחֻשָּׁאֵי לֹא אִית לְגַבְיָהּ, אֶלָּא לְכַהֲנָא, דְּדַמְלָה דְלַהוּן וְעוֹבְדָא דְלַהוּן בְּרִזָּא * וּבְחֻשָּׁאֵי וְלִינְיָא לְאַרְמָא קְלָא.

מסורת הזהר

(ש) (משלי כז) ויקרא לו צ"ב, (ת) (במדר ד),

חלופי גרסאות

ב ל"ג אסתלק ואזיל ליה ולא עביד דינא. ג ר' אבא, ד וע"ד מלה. ה ל"ג ובחשאי.

דרך אמת ב גבירה. ג) בלחש.

מאמר

הסולם

קח את המחנה

שמחה של מעלה ומטה, קשר האמונה, הסתלקות הכעס. ז"ש, שמן וקטרת ישמח לב. ואז, ואיש חכם יכפרנה. ינקה ויטהר את הכעס ההוא. והרחמים מתעוררים.

אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי

כג רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר וכו': ר"א, אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי מתוך הלויים. כי הם הגזע והשורש של הלויים. וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. שהכהן צריך לתקן להם, שאע"פ שהם קרבים אל הקודש, לא יבואו אלא בתקן של הכהן, שהוא יודע הסימן שיגיע אליו עד שם, ולא יותר. וכשמכסים לכלי הקודש, אז שורה כיסוי אחר, מלמעלה, ואסור ללויים לקרב לראות, כי דבר בלחש דהיינו טוה, אינו נהוג בהם אלא בכהנים, שהדברים שלהם והמעשים שלהם, הם בסוד ובלחש. ולויים הם בהרמת קול. בשירה.

בג"כ

נמצא בדור צדיק המצוין למעלה, הקב"ה מביט עליו, והכעס נשקט. בדומה למלך שכעס על עבדיו, והיה תובע על השוטף לעשות דין. בתוך כך בא אוהבו של המלך, וקם לפניו. כיון שראהו המלך האירו פניו. התחיל אוהב ההוא של המלך לדבר עמו, והמלך שמח. אח"כ כשבא השוטף, רואה פניו של המלך שמחים מסתלק והולך לו, ואינו עושה דין. ואז אותו האוהב מבקש את המלך על עבדיו. והמלך מכפר להם. ומשום זה, ואיש חכם יכפרנה.

כב אֹרְף הֶכָּא כַּד וכו': אף כאן, כאשר ראה משה שהכעס תולה, מיד, ויאמר משה אל אהרן, משום שהוא השושבין, דהיינו הידיד, של המלכה, והקטורת אינו עולה אלא בידיו, שהוא מרבה שלום בעולם, וקושר קשר האמונה, שהוא המלכות. קטרת הרי העמידוהו, שהיא

(דפו"י דף קע"ז ע"א *) דף קע"ז ע"ב

ט

קרה

כד) בג"כ פהני פחשאי וברזא, ווע"ד אסיר לון חמרא, דחמרא לארמא קלא, וילגלאה רזין איהו. "בג"כ לינאי אתמסרו לארמא קלא, דהא דינא אתאחד, דינא באתגלייא איהו, ולפרסמא מלה קמי פלא. אבל פהנא, כל מלוי ברזא ובחשאי, ולא באתגלייא. "בגין דאיהו ימינא, פד דינין שרזין בעלמא מסטרא דשמאלא, ימינא יחא מקרבא, ובמה. בקטרת, דאיהו פחשאי, ברזא דקיק, ופנימאה מכלא.

כה) ת"ח, פד האי מדפחא אחרא, שארי לאתערא אתערוחא, פד לא ישתכחו ופאין, מדפחא פנימאה אתער לגביה, וקאים לקבליה, ודינין י משתככי. ווע"ד קיימא לקבל דא, וברזין דינא אסתלק.

כו) ר' אלעזר אמר, "זאת עבודת בני קהת באהל מועד קדש הקדשים, בשעתא דבני קהת נטלין קדש קדשים, בדין אתי פהנא, ורפי פלא, עד לא יקרבון לנטלא ליה, ולא הוו חמאן לעלמין מה דאינון נטלין, אלא י פלא בכסוייא מנייהו. פמה דכתיב "ובא אהרן ובניו בנסוע המחנה והורידו את פרוכת המסך. ורוב פסוייא דמאני מקדשא, תכלת איהו, בגין דתכלת הא אוקמוה ואתמר. פתר דאתפסייא פלא, מקרבין בני קהת דנטלין, ולא מקרבין אלא באינון בדים דנפקין לבר. הה"ד, "וכלה אהרן ובניו לכסת את הקדש וגו', בנסוע המחנה ואחרי כן יבאו בני קהת לשאת וגו'.

חלופי גרסאות

1 ואסיר וליג וע"ד. 2 ליג ולגלאה רזין איהו. 3 בג"כ אתמסרו בדינא דהא דינא באתגלייא איהו ולפרסמא מלה אבל כהנא. 4 מוסף וסימנא דכלא שמאל תהא דוחה וימין מקרבא בגין. 5 דימין מקרב. 6 משתככי. 7 ליג כלא.

מסורת הזהר

(א) (שם). (ב) (שם). (ג) (שם).

א"ל תכריתו את שכט משפחות הקהתי

הסולם

מאמר

נשקטים. וע"כ עומד זה כנגד זה, ואז הדין מסתלק.

כו) ר' אלעזר אמר וכו': רא"א, זאת עבודת בני קהת באהל מועד קדש הקדשים. בשעה שבני קהת לוקחים את קדש הקדשים. אז בא הכהן ומכסה הכל מטרים שיקרבו לקחת אותו. ולא היו רואים לעולם מה שהם נושאים, אלא הכל היה במכוסה מהם, כמ"ש ובה אהרן ובניו, בנסוע המחנה והורידו את פרכת המסך. ורוב הכיסוי של כלי מקדש היה בתכלת, משום שתכלת כבר העמידוהו ולמדנו (לעיל שלוח אות קכד/א) ואחר שנתכסה הכל קרבים בני קהת הנושאים. ואינם קרבים אלא לאלו הברדים שיוצאים לחוץ. ד"ש, וכלה אהרן ובניו לכסת את הקדש וגו' בנסוע המחנה ואחרי כן יבאו בני קהת לשאת וגו'.

בג"כ

כד) בג"כ כהני בחשאי וכו': משום זה הכהנים הם בלחש ובסוד. וע"כ אסור להם יין, כי יין הוא להרמת קול. לשירה ולגלות סודות. ומשום זה נמסרו הלויים להרמת קול, משום שמתאחזים בדין, ודין הוא בגלוי, לפרסם הדבר לפני הכל. אבל הכהן, כל דבריו בסוד ובלחש, ולא בגלוי, משום שהוא ימין, דהיינו חסד. כשהדינים שורים בעולם מצד השמאל, הימין יהיה מקרב, ובמה. בקטרת, שהוא בלחש, בסוד, דק ופנימי מכל. שהוא בינה.

כה) ת"ח פד האי כד האי וכו': בוא וראה, כשמזבח הזה האחר, דהיינו מזבח החיצון, שהוא מלכות. מתחיל לעורר התעוררות הדין, כשלא נמצאים צדיקים להגן, מזבח הפנימי, שהוא בינה, מתעורר אליו, ועומד כנגדו, והדינים (דפ"י דף קפ"ז ע"ב)

קרה

כז בג"כ קטרת דאיהי פנימאה, וכל מה די ברוזא, לכהנא אתמסר. וע"ד ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוף הקהל ויתן את הקטרת, דאיהי פנימאה, וזא דכהנא, פדין וכפר על העם ויעמוד בין המתים ובין החיים, בין אילנא דחיי, ובין אילנא דמותא, פדין זמינא קריב דא בדה, ותעצר המגפה, ופאה חולקא דכהנא, דכהנא אית ליה חילא לעילא, ואית ליה חילא לתתא, והוא גרים שלמא לעילא ותתא, ובכל זמנא, שמאלא פלח לימינא, הה"ד וילוו עליך וישרתוך, וימינא בשמאלא משתפחי במקדש.

כח רבי אלעזר תה קאים קמיה דרבי שמעון אבוה, א"ל, פתיב ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי חייך. א"ל, ת"ח, ראה חיים עם אשה אשר אהבת דא הוא רזא, דכעי בר נש לאכללא חיים באתר דא, דא בלא דא לא אזלא. וכעי ב"נ לאכללא מדת יום בלילה, ומדת לילה ביום. ודא הוא ראה חיים עם אשה אשר אהבת מאי טעמא בגין פי היא חלקך בחיים, דחיים לא שראן אלא על דא. וכעמלך אשר אתה עמל תחת השמש, כמה דאמר ב"ב כל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך.

כט ות"ח כל מלוי דשלמה מלפא, פלהו סתימין לגו בתכמתא, והני קראי אתחזון דהותרה רצועה, ופמה דכתיב בתריה, כל אשר תמצא ידך לעשות

חלופי גרסאות

ח והוא אמר ריש כתיב ראה. נ א"ל ר"א כתיב.

מסורת הזהר

ד ז"ח פה ט"ג שי"א שי"ח. ה) (קהלת ט) מקן כא צ"ב. ו) (משלי ג) תקיח קכ ט"ג שכ"ז.

הסולם

מאמר

כ"ז בג"כ קטרת דאיהי וכו': משום זה קטרת שהיא פנימי, וכל מה שהוא בסוד, נמסר לכהן. וע"כ ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוף הקהל ויתן את הקטרת. מפני שהיא פנימית, סוד הכהן שהוא ג"כ פנימי, אז, וכפר על העם ויעמוד בין המתים ובין החיים. היינו בין עץ החיים ובין אילן המות. אז קרב הימין זה בזה, דהיינו שעץ החיים שהוא ימין קרב אל הכהן שהוא ימין, ותעצר המגפה, אשרי חלקו של הכהן, שהכהן יש לו כח למעלה, ויש לו כח למטה, והוא גורם שלום למעלה ומטה. ובכל זמן, השמאל עובד אל הימין. ז"ש וילוו עליך וישרתוך. והימין כלול בשמאל, נמצאים במקדש.

מאמר כל אשר תמצא ידך בכרך לעשות

כ"ט ות"ח כל מלוי וכו': ובוא וראה, כל דבריו של שלמה המלך, כולם סתומים לפנים בחכמה. ואלו הכתובים נראים שהותרה הרצועה כי כתוב אח"כ, כל אשר תמצא ידך לעשות בכרך

כח רבי אלעזר הוה וכו': ר"א, היה עומד לפני ר' שמעון אביו. אמר לו כתוב, ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי חיי הבלך. מהו פירושו. אמר לו בוא וראה, ראה חיים עם אשה אשר אהבת, זה הוא סוד, (דפו"י דף קע"ז ע"ב) ע"י ברכת שלום עה"ת מאמר קצא

יא **קרה**
בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון וגו'. האי קרא אית לאסתפלא ביה, כל
אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה, וכי שלמה דחכמתא עלאה ביה, יתיר
על כל בני עלמא, אמר הכי.

יב אלא כל מלוי דשלמה מלכא על רזא דחכמתא אתמרו. ת"ת, כל
אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה, דא הוא דבעי בר נש לאכללא שמאלא
בימינא, וכל מה דהוא עביד, מפעי ליה דלא יהון אלא פליקן בימינא. כל אשר
תמצא ידך, דא שמאלא. לעשות בכחך: דא הוא ימינא, כד"א "ימינך יי"
נאדרי בפת. וכיון דבר נש יזדהר דכל עובדוי יהון "לסטרא דימינא, ויכליל
שמאלא בימינא, פדין קב"ה שארי בגווייה בהאי עלמא, ויכניש ליה לגביה
לההוא עלמא דאתי.

יג ולא יימא בר נש בשעתא דאתינא לההוא עלמא, פדין אתבע מן
מלכא רחמי, ואיתוב קמיה, אלא כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה, פתר
דיסתלק בר נש מהאי עלמא, אלא אי בעי בר נש, דמלכא קדישא ינהיר ליה
לההוא עלמא, ויתן ליה חולקא לעלמא דאתי, ישתדל בהאי עלמא, לאכללא
עובדוי בימינא, וכל עובדוי יהון לשמא דקב"ה, דהא לבתר פד יתכניש מהאי
עלמא, לאתדנא בדינא תקיפא, בדינא דגיהנם, לית תמן עיטא וחכמה וסכלתנו
לאשתזבא מן דינא.

יד ד"א כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול. בגיהנם, אית ביה
מדורין על מדורין. מדורא תתאה שאול. מדורא תתאה מניה, אבדון. ודא

מסורת הזהר (קהלת ט) מקן כב צ"א. ח) (שמות טו) לך פא צ"ה. חלופי גרסאות ט א"ל. ע לסטר ימינא. פ דאתי בההוא.

הסולם
כא אשר תמצא ידך בכחך לעשות
לא) ולא יימא ב"ג וכו': ואל יאמר אדם,
בשעה שאבוא אל עולם ההוא, אז אבקש מן
המלך רחמים, ואשוב לפניו, אלא ע"ז אומר,
כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה, אחר
שיסתלק האדם מן העולם הזה, אלא אם אדם
רוצה, שהמלך הקדוש יאיר לו לעולם ההוא,
ויתן לו חלק לעולם הבא, יעסוק בעולם הזה
לכלול מעשיו בימין, וכל מעשיו יהיו לשם
הקב"ה, כי אח"כ כשיסתלק מעולם הזה, לדון
בדין קשה, בדין של הגיהנם, אין שם עצה
וחכמה ותבונה להנצל מן הדין.

לב) ד"א כי אין וגו': פירוש אחר. כי
אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול. כי
בגיהנם יש מדורים על מדורים, מדור התחתון
הוא שאול. מדור היותר תחתון ממנו, הוא
אבדון

מאמר
בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון וגו'. מקרא
זה יש להסתכל בו. כל אשר תמצא ידך
לעשות בכחך עשה, וכי שלמה, שחכמה עליונה
היתה בו יותר מכל בני העולם, אמר כך.

ל) אלא כ"ג מלוי וכו': ומשיב, אלא כל
דבריו של שלמה המלך על סוד החכמה נאמרו.
בוא וראה, כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך
עשה, זה הוא שאדם צריך לכלול השמאל
בימין, וכל מה שהוא עושה, צריך שלא יהיו
אלא כלולים בימין. כא אשר תמצא ידך,
זה שמאל שנקרא יד. לעשות בכחך, זה הוא
ימין, כש"א ימינך ה' נאדרי בכה. וכיון שאדם
נוהר שכל מעשיו יהיו לצד ימין ויכלול שמאל
בימין, אז הקב"ה שורה בתוכו בעולם הזה,
ויאסוף אותו אצלו לעולם הבא ההוא.

(דברוי דף קע"ז ע"ב *) דף קע"ח ע"א

יב

קרה

סמך לך. מאן דנחית לשאול, דונון ליה ומתמן יצפצף ועולה. הה"ד מוריד שאול ועל. ומאן דנחית לאבדון, תו לא סליק לעלמין.

ג) מאן דאית ביה עובדא טבא, או דאיהו מארי דחושבנא, הא אוקמוה דבכל ליליא ולייליא עד לא ישכב, ועד לא נאים, בעי בר נש למעבד חושבנא מעובדוי דעבד כל ההוא יומא, ויתוב מנייהו, ויכעי עלייהו רחמי. מ"ט ביהיא שעטא. בגין דהיא שעטא אילנא דמותא שארי בעלמא, וכל בני עלמא טעמין טעמא דמותא, וכעי ביהיא שעטא למעבד חושבנא מעובדוי, ויודי עלייהו, בגין דאיהי שעטא דמותא, ואלין אקרון מארי דחושבנא.

ד) וכן מאן דאשתדל בדעת ובחכמה למנדע למאריה, פד יעברון ליה לאסתקא ולאסתקלא באינון חייבין דאתטרידו בגיהנם, ובדרגא דשאול, וכלהו צווחין מאינון דרגין, הוא לא ישתאר תמן, ולא ישתפח בינייהו, ועל דא אין מעשה וחשבון ודעת וחקמה בשאול, ולא ישתכח אלא לעילא לעילא, באתה דכמה נהורין ובוציגין, וכמה כסופין שארן ביה, וקב"ה אתי לאשתעשעא עם שאר צדיקיא די בגן עדן. וכמה חולקהון דצדיקיא בהאי עלמא, ובקלמא דאתי, עלייהו פתיב אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך.

ה) ועבד הלוי הוא את עבודת אהל מועד וגו'. רבי אבא פתח, היושב

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

ט) (ש"א ב) תרומה כמה צ"ר. י) (תהלים קמ) ב"ב רכח צ"ה. כ) ויצא סו צ"ד. ל) (ישעיה מ) ו"ח יו ט"ג שליה. ז) או טבא איהו. ק די כמה. ר ובוסניק. ש שארי. ת מוסיף אתי ביה; ותאיב ליה. א ליג שאר.

דרך אמת דן תאות ותענוגים שורים בו.

מאמר

הסולם

כל אשר תמצא ירך בכחך לעשות

אבדון, וזה סמך לזה. מי שיורד לשאול, ידונו אותו, ומשם מצפצף ועולה. ז"ש מוריד שאול ועל. ומי שיורד לאבדון, אינו עולה משם לעולם.

ג) מאן דאית ביה וכו': מי שיש בו מעשה טוב או שהוא מבעלי החשבון, הנה העמידהו, שבכל לילה ולילה, מטרם שישכב, ועוד אינו ישן, צריך האדם לעשות חשבון ממעשיו שעשה כל אותו היום, וישוב מהם ויבקש עליהם רחמים. מהו הטעם שצריך לעשות חשבון באותה שעה. משום שבשעה ההיא, אילן המות שורה בעולם, וכל בני העולם טועמים טעם המות. ע"כ צריך האדם באותה שעה לעשות חשבון ממעשיו, ויתודה עליהם, משום שהיא שעת המות, ואלו נקראים בעלי חשבון.

ל) וכן מאן דאשתדל וכו': וכן מי שמשתדל בדעת ובחכמה לדעת את רבונו, (דפו"י דף קע"ח ע"א) וכו'.

ה) ועבד הלוי הוא וגו': רבי אבא פתח. היושב על חוג הארץ וגו', בוא וראה, כשרצה הקב"ה

יג **קרה**
 על חוג הארץ וגו'. ת"ח, ב' בד בעא קב"ה למברי עלמא, (ט) סליק ברעותא קמיה*,
 וברא ליה באורייתא. ובה אשתכלל. הה"ד (ט) בהכינו שמים שם אני. וכתוב
 וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן. וְהָא אוקמוה, אל תקרי אמון, אלא אומן.
 (ל) בד אתי למברי אדם, וְהָא אתמר, אַמְרָה תוֹרָה וְכִי לְמַגְנָא אַתְקֵרְיַאת
 אַרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד. בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא דְנַפִּיק אָדָם לְעֵלְמָא, הָנָה זִיו פְּרָצוּפָא
 דִּילִיָּה מְעִילָא וּמַתָּא, וְהוּוּ דְחֵלִין מְנִיָּה כָּל בְּרִיָּין, וְאוקמוה. ת"ח, לָא אַתְקֵיִים
 עֵלְמָא, וְלָא אַשְׁתְּלִים, עַד הָהִיא שַׁעְתָּא דְנַפִּיק אָדָם בְּשִׁלְיָמוֹ דְכֵלְא, וְאַתְקַדֵּשׁ
 יוֹמָא, וְאַתְתַּקֵּן בְּרִסְיָא קַדִּישָׁא לְמַלְכָּא, כְּדִין אַשְׁתְּלִימוֹ עֲלָאי וְתַתְּאי, וְאַשְׁתַּכְּחוּ
 חֲדוּוֹן בְּכֵלְהוּ עֲלֵמִין.
 (מ) בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא דְבַעַא יוֹמָא לְאַתְקַדֵּשׁ, הוּוּ נְפָקִי רוּחִיהוֹן דְשְׁדִין
 לְאַתְבְּרִי גוּפָא דְלֵהוֹן, וְאַתְקַדֵּשׁ יוֹמָא, וְלָא אַתְבְּרִיאוּ, וְאַשְׁתַּאֲרַ עֵלְמָא כְּמָה
 דְאַתְפְּגִים מְעַבְדָּתָא * וְאַתְחַסְרַ, כִּיּוֹן דְאַתְקַדֵּשׁוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאַשְׁתְּלִימוֹ בְּדַרְגִּיהוֹן,
 וְאַשְׁתַּכְּחוּ לִיּוֹאי בְּסִטְרַ שְׁמָאֵלָא, ה' כְּדִין אַשְׁתְּלִים הֵהוּא פְּגִימָא דְעֵלְמָא, דְמַסְטֵר
 שְׁמָאֵלָא.
 (נ) וְע"ד בְּעָאן לְאַתְדַּכְּאָה לִיּוֹאי, וְכְדִין כְּלָא אַתְכְּלִיל יְבִימִנָא, וְעֵלְמָא
 לָא אַתְפְּגִים, וּבְג"כ כְּתִיב, וְעַבְד הַלְוִי הוּא. הוּא אַשְׁלִים לְסִטְרַ שְׁמָאֵלָא. הוּא
 אַשְׁלִים לְפְגִימוֹ דְעֵלְמָא. וְאַפִּילוֹ יְהוּא סְטְרָא דְצַפּוֹן, דְאַשְׁתַּאֲרַ חֶסֶר בְּעֵלְמָא,

חלופי גרסאות
 ב' בד סליק ברעותא קמי קב"ה למברי עלמא אסתכל
 באורייתא וברא ליה. ג' ואסתח. ד' מוסיף עלמין, וישראל
 אשתלימו. ה' כד. ו' ל"ג בימינא.

מסורת הזוהר
 (מ) (משלי ח. ט.) (שם) תולדות א צ"ה.

דרך אמת (ח) עלה במחשבה. (ו) סוף הקדמת בראשית דף י"ד: (דפו"י).

מאמר **הסולם** **ועבד הלוי**
 (ל) **בההיא שעתא דבעא וכו':** באותה
 שעה שרוצה להתקדש היום, היו יוצאים רוחות
 ושדים לברוא להם גוף. ונתקדש היום ולא
 נבראו (כנ"ל הקדסה"ו דף רל"ב ד"ה כיון)
 ונשאר העולם כמו נפגם ממלאכתו ונחסר
 מחמת מציאות הרוחות ושדים כיון שנתקדשו
 ישראל ונשלמו במדרגתן, ונמצאו הלויים בצד
 שמאל, אז נשלם פגם ההוא של העולם, שנעשה
 בצד שמאל, מחמת מציאות הרוחות והשדים,
 כי ע"י הלויים נכלל השמאל בימין וע"י
 נתתקן השמאל.
 (ח) **וע"ד בעאן לאתדכאה וכו':** וע"כ
 צריכים הלויים להטהר ואז נכלל הכל בימין,
 והעולם אינו נפגם, ומשום זה כתוב, ועבד
 הלוי הוא, הוא השלים את צד השמאל, הוא
 השלים פגם העולם. ואפילו אותו צד צפון

הקב"ה לברוא את העולם, עלה ברצון לפניו,
 וברא אותו בתורה. ובה נשתכלל. ז"ש, בהכינו
 שמים שם אני, וכתוב ואהיה אצלו אמון.
 והרי העמידוהו, אל תקרי אמון אלא אומן.
 שהיתה אצלו האומן של העולם.
 (ל) **כד אתי למברי וכו':** כשכא לברוא
 האדם, ולמדנו, אמרה התורה, וכי בתנם נקראת
 ארך אפים ורב חסד, ואם לא יהיה אדם שיחטא,
 למי תאריך אפך. באותה שעה שיצא האדם
 לעולם, היה זיו הפנים שלו ממעלה וממטה,
 והיו יראים מפניו כל הבריות. והעמידוהו.
 בוא וראה, לא נתקיים העולם ולא נשלם עד
 אותה שעה שיצא האדם בשלמות הכל ונתקדש
 היום, ונתתקן כסא קדוש למלך, שהוא המלכות.
 אז נשלמו העליונים והתחתונים, ונמצא שמחה
 בכל העולמות.

(דפו"י דף קע"ח ע"א *) דף קע"ח ע"ב *) ע"ע בתע"ס ח"ח עמי' תרה אות ה, ח"ט עמי' תשלא אות א שהיה

קרה

יד

כד בָּרָא קב"ה עֲלֵמָא. לִינְאָה בְּאַרְוֹנָא אֲשֵׁלִים לְכָלָא. מֵאֵי בְּאַרְוֹנָא. בְּהֵהוּא מְטוּלָא דְהוּוּ נְטִילֵי בְּמִשְׁכְּנָא, אֲשֵׁתִלִים כָּל הָהוּא פְּגִימוּ עַל יְדֵיהָ.

ל"ט) י"ו הוא: לְעֵילָא לְשִׁמְאָלָא. הוא: אֲתַפְלִיל בִּימִינָא, תוּ הוּא: דָּא עֲתִיקָא. י"א אֲלֵמְלֵי דִינָא לֹא אֲשֵׁתִכַּח בְּעֲלֵמָא, לֹא הוּוּ יְדַעֵי בְּנֵי נְשָׂא מְהִימְנוּתָא עֲלָאָה, וְלֹא יִשְׁתַּדְלוּן בְּנֵי נְשָׂא בְּאַרְוִינְתָא, וְלֹא יִתְקַיְימוּ פְּקוּדֵי אֲרִיבְתָא, פּוֹלְחֵנָא שְׁלִימוּתָא דִּישְׁתַּכַּח בְּעֲלֵמָא לְגַבֵּי מְלַכָּא קְדִישָׁא, מֵאֵן עֶבֶיד לֵיהָ. הָוֵי אוּמְר דָּא לִינְאָה.

מ) ותו וְעַבְד הַלְוֵי הוּא, כד"א ט"ז פִּי יְיָ הוּא ט"ו הָאֱלֹהִים. הוּא אֲשֵׁלִים שְׁלִימוּתָא, לְמִיְהוּי פְּלֵא חַד. הוּא: פְּשִׁטָּא לְקַבְלָא לְפִנְסַת יִשְׂרָאֵל, כד"א, ט"ז שְׁמֵאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי, בְּגִין לְתַבְרָא זְוּגָא פְתָדָא. מֵאֵן אֲתַעַר רְחִימוּתָא. הָוֵי אוּמְר הוּא. תוּ הוּא: י"כד"א ט"ז הוּא י"ז עֲשֵׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ עֲמוּ. כג"כ הוּא: ט"ז לְתַתָּא. הוּא: לְעֵילָא. הוּא: י"ז אֲתַגְלִיָּא. הוּא: ט"ו סְתִים. הוּא: ט"ז אֱלֹהִים.

מא) ר' יצחק אָמַר, ל' זְמִין קב"ה לְאַנְהָרָא לְסִיְהָרָא, כְּנַהֲרָא דְשִׁמְשָׁא. וְנַהֲרָא דְשִׁמְשָׁא יְהֵא עַל חַד שְׁבַע זְמָנִין. הַה"ד ט"ז וְהָיָה אִוֵר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְגו'.

ח'לופי גרמאות

מסורת הזהר

ז' ההוא. ח' ת"ח אלמלי ולי"ג תו הוּא דא עתיקא. ט' לה. י' דא עתיקא כד"א כי ה' הוּא האלקים. כ' האלקים. ל' מוטיף זכאין אינן צויקיא דבגניחון זמין; עתיד.

ט) (דברים ד) תרומה רט צ"ה. ע) (שיר ב) ב"א ולה צ"א. 9) (תהלים ק) נח סב צ"ו. ז) (ישעיה ל) שמות מט צ"ג.

דרך אמת ז' מלכות. ח' כתר. ט' בינה. י' ת"ת. כ' מלכות. ל' ת"ת. מ' כתר.

ועבד הלוי

הסולם

מאמר

חוח. הוּא, משלים השלמות שיהיה הכל אחד. היינו שיתיחדו כל המדרגות להיות אחד, הוּא, יורה התפשטות השמאל לקבל את כנסת ישראל, שהיא המלכות, כש"א שמאלו תחת לראשי, כדי לחבר אח"כ הזוג יחד, בסוד וימינו תחבקני, מי עורר את האהבה של שמאלו תחת לראשי, שה"ס אהבת דודים, הוי אומר הוּא, דהיינו הלוי. עוד, הוּא, הוא כש"א, הוּא עשנו ולא אנתנו עמו שטובב על הקב"ה. משום זה, הוּא יורה למטה, לתקון הפגם שבעולם (כבאות ל"ח) הוּא למעלה, לתקון השמאל למעלה (כבאות ל"ט) הוּא בגלוי. לגלות האמונה והעבודה בעולם (כמ"ש שם) הוּא סתים, שיורה על עתיקא (כמ"ש שם) הוּא אלקים, שיורה על היחוד הויה הוּא האלקים, כנ"ל.

שהיה חסר בעולם כשברא הקב"ה את העולם, השלימו ג"כ הלויים, כי הלויים בארון השלימו הכל. מהו בארון. היינו באותו משא שהיו נושאים במשכן, בעת נסיעת המשכן, נשלם על ידיהם כל פגם ההוא.

לט) הוּא, לְעֵילָא לְשִׁמְאָלָא וכו': ועבד הלוי הוּא, הוּא יורה למעלה בשמאל, היינו שמתקן השמאל למעלה. הוּא, יורה שנכלל בימין. עוד הוּא זה עתיקא, שהוא כתר. שעבודתו ותקונו מגיע עד הכתר. כי הוּא יורה על נסתור. אם לא היה נמצא דין בעולם, שה"ס תקון של הלויים, לא היו בני אדם יודעים אמונה העליונה, ולא היו בני אדם עוסקים בתורה, ולא נתקיימו מצות התורה, ועבודה שלמה הנמצאת בעולם למלך הקדוש, מי עושה אותה, הוי אומר, הלויים.

מא) ר' יצחק אָמַר זמין וכו': רי"א עתיד הקב"ה להאיר את הלבנה כאור השמש, ואור השמש יהיה על אחת שבע פעמים, ז"ש והיה

מ) ותו ועבד הַלְוֵי הוּא וכו': עוד ועבד הלוי הוּא, הוא כמו שאתה אומר, כי הויה הוּא האלקים. היינו שעל ידו נעשה יחוד (דפו"י דף קע"ח ע"ב)

מו

קרה

וּכְתִיב ^(ט) לֹא יָבֵא עוֹד שְׁמֶשֶׁךָ וּיְרַחֵךְ לֹא יֵאָסֶף. וּכְתִיב ^(י) לֹא יִהְיֶה לְךָ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'.

רעיא מהימנא

(מב) ^(ט) כֹּל פֶּטֶר רַחֵם לְכֹל בְּשֵׁר וְגו', וְאֵת בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הַשְּׂמֵאָה תִּפְדֶּה. פְּקוּדָא דָּא לְפָדוֹת פֶּטֶר חֲמוֹר, לְפָדוֹת לְעֵלְמָא דְאֶתִי. וְאִי קוּדָם דְאֶזִּיל לְהֵוּא עֵלְמָא, לֹא יִפְדֶּה נַפְשִׁיהּ וְרוּחִיהּ וְנַשְׂמָתִיהּ בְּאוּרִייתָא, עֵתִיד לְאַחֲזָרָא לְהֵאִי עֵלְמָא כְּדָבְקָדְמִיתָא. ^(ט) יָשׁוּב לִימֵי עֲלוּמִיו, וְלִקְבֵּל נַפְשָׁא וְרוּחָא וְנַשְׂמָתָא.

(מג) כְּתִיב ^(א) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, וְיִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּפָדִיּוֹן דְּלֵהוֹן הָוָה בְּלֹא תוֹרָה, דְּאִיהוּ כְּסָף כְּסוּפָא דְעֵלְמָא דְאֶתִי, אֶהְדְּרוּ תְּלַת זְמַנִּין ^(ב) אַחֲרָנִין בְּגְלוּתָא, וּבְפּוֹרְקָנָא בְּתַרְיִיתָא דְפּוֹרְקָנָא דְלֵהוֹן יְהֵא בְּאוּרִייתָא, לֹא יִהְדְּרוּן לְעֵלְמָא בְּגְלוּתָא. אֲתוּ רַבְּנֵן וּבְרִיכוּ לֵיהּ, וְאָמְרוּ רַעֲיָא מְהֵימְנָא, קב"ה יִפְדֶּה לְךָ, וְכֹל יִשְׂרָאֵל יִפְדוּן עַל יְדֶךָ, וְתִתְחַדֵּשׁ עֲמָהוֹן, וְאִינּוּן עִמָּךְ.

(מד) פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְדוֹן בְּעָרְפֵי בֵּית. וּבְרַחֵץ דְחִקְמָתָא, בֵּית דב"נ, יְדָא אֲתַתָּא. אִי אִיהִי אֲתַתָּא דְטוֹב וְרַע, וּבְעֵי לְהַמִּיר רַעָה בְּטוֹבָה, יִפְדֶּה לָהּ ^(ט) מִמֵּהוּא רַע, וְיִהְיֶיב לֵיהּ עֲרַף דִּילָהּ. אֲבָל אֲתַתָּא דְאִילְנָא דְחַיִּיא, אֲתַמַּר בַּה ^(א) לֹא יַעֲרַכְנָה זָהָב

ח'לופי גרסאות

ט ל"ג אחרונין. י ל"ג דא. ט לההוא.

נד צ"ה. א (שם) משפטים ק"ח צ"ג. ב (שם כח) שמיני ל צ"פ.

מסורת הזהר

(ק) שם ט בא נ צ"צ. (ר) שם ח"א ונב. ז"ח יד ט"ב
(ש"ב, כו ט"א שכיח. ט) (במדבר יח). (ת) (איוב לג) וישב
נד צ"ה. א (שם) משפטים ק"ח צ"ג. ב (שם כח) שמיני ל צ"פ.

ועבד הלוי

המולם

מאמר

ובגאולה אחרונה, שהגאולה שלהם תהיה בתורה, לא יחזרו עוד לעולם לגלות, באו רבנן וברכו אותנו. ואמרו: רעיא מהימנא, הקב"ה יפדה אותך, וכל ישראל יהיו פדוים על ידך, ותתחדש עמהם והם עמך.

והיה אור הלבנה כאור החמה וגו'. וכתוב, לא יבא עוד שמשך וירחך לא יאסף. וכתוב, לא יהיה לך עוד השמש וגו'.

רעיא מהימנא

מאמר ערכי בית

(מד) פְּקוּדָא בְּתַר דָּא וכו': המצוה שלאחר זה, הוא לדון בערכי בית. ובסוד החכמה. ביתו של אדם זו אשתו. אם היא אשה דטוב ורע, ורוצה להמיר אשה רעה בטובה, יפדה אותה מאותו הרע, ויתן בעדה הערך שלה. אבל אשה של עץ החיים, שהיא המלכות, נאמר בה, לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז. ואין לה ערך. כמו שנאמר, אשת חיל עטרת בעלה. ונאמר, אשת חיל מי ימצא וגו'. וזו היא השכינה, מי שגומל

חסד

(מב) כֹּל פֶּטֶר רַחֵם וְגו': וְאֵת בְּכוֹר הַבְּהֵמָה וְגו': מִצְוָה זֹאת הִיא לְפָדוֹת פֶּטֶר חֲמוֹר. הֵינּוּ לְפָדוֹת עֲצוּמוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִם קוּדָם שִׁילַךְ לְעוֹלָם הַהוּא לֹא יִפְדֶּה נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ וְנַשְׂמָתוֹ בְּתוֹרָה, עֵתִיד לְחַזֵּר לְהִתְגַּלְגַּל בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּבַתְחִילָה, כְּמ"ש יָשׁוּב לִימֵי עֲלוּמִיו, וְלִקְבֵּל נַפְשׁוֹ וְרוּחַ וְנַשְׂמָתוֹ.

(מג) כְּתִיב הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. הֵינּוּ יִשְׂרָאֵל, מִשׁוּם שְׁפָדִיּוֹן שְׁלֵהֶם הִיָּה בְּלִי תוֹרָה, שְׁהִיא כְּסָף, דְּהֵינּוּ כְּסוּפָא, שְׁפִירוּשׁוֹ הַחֲמֻדָּה, שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, חֲזוּרוּ ג' פְּעֻמִּים אַחֲרֵים בְּגִלּוֹת, (דפויי דף קע"ח ע"ב)

רעיא מהימנא

טז

ותכוכית ותמונתה כלי פז, ואין לה ערך. כמה ״דאתמר, ״ אשת חיל עטרת בעלה. ואתמר ״ אשת חיל מי ימצא וגו'. ודא שכונתא. מאן דגמיל חסד עמה, לית ערך לאגרא דיליה. ומאן דחאב לגבה, לית ערך לענשא דיליה.

מזה) כמה שפחות אית לה דמשמשין לה, וכל חדא וחדא מנייהו, אית לה ערך. וכל חד וחד צריך פדיון. אבל מאן דירית נשמתא, ״ או רוחא, או נפשא משכונתא, לא צריך פדיון, דשכונתא עלה אתמר ״ אני יי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. דפדיון דילה בקב"ה תליא. ״ דאמשכן ״ לה י' ישראל, ״ בקשורא דתפילין, באות דשפת, באות דיומין טבין, באות דברית, ותורה, בכמה פקודין. דפדיון דילה ״ תליא בקב"ה, הה"ד ״ ואעש למען שמי, ובגינה ״ ואף גם זאת. הכי כמה פקודין אינון דעבדין בני נשא על מנת לקבל פרס. וכמה ״ חובין. ולכל פקודא אית ליה ערך בההוא עלמא. ״ אבל עונשא למאן דאעבר עליהו, אין ליה ערך ושיעור.

מזה) פקודא בתר דא, לדון במחרים נכסיו לפהן, הה"ד כל תרם בישראל לך יהיה. ורזא דא כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו ליי' באדם ובבהמה. רחם: בהיפוף אתון פתושבן * רמ"ח אברים דב"נ, עליהו אתמר ״ ברגז רחם תזכור. בתר דכעיס ב"נ, ומחרים ההוא בעיקרא לגביה, הא שריא אל אחר נחש,

חלופי גרסאות

ע דאוקמה. פ או נפשא או רוחא. צ דא משכן; דא משכן. ק דילה. ר מוסיף לגבי ישראל. ש מוסיף בקושטא בקשורא. ת ליג תליא. א מוסיף חובין דלהן; פקודין דלהן. ב ליג אבל; ולכל. ג אית. ד מוסיף דא באדם ובהמה.

מסורת הזהר

ג) (משלי יב) ב"ב ה צ"א. ד) (שם לא) תוריע ב צ"ו. ה) (ישעיה מב) יתרו קד צ"ו. ו) (יחזקאל כ) ח"ג קכב. ז) (ויקרא כו) שמות עב צ"פ. ח) (חבקוק ג) בהר יג צ"ח.

ערכי בית

על מנת לקבל פרס. וכמה עונות. ולכל מצוה יש לה ערך בעולם ההוא. אבל העונש למי שעובר עליהן, אין לו ערך ושיעור.

הסולם

מאמר

חסד עמה אין ערך לשכר שלו. ומי שחוטא לה, אין ערך לעונש שלו.

מאמר מחרים נכסיו לבן

מו) פקודא בתר דא וכו': מצוה לאחר זו, לדון במחרים רכושו לכהן. ז"ש כל חרם בישראל לך יהיה. וזה סוד כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לה' באדם ובבהמה, רחם בהפיכת האותיות הוא רמ"ח, כחשבון רמ"ח אברים של האדם, עליהם נאמר, ברגז רחם תזכור. אחר שהאדם כועס ומחרים אותה בהמה אליו, הרי אל אחר, נחש, שורה עליה, שנאמר בו ארור אתה מכל הבהמה. והוא לשמאלו של אדם, משום זה צוה הקב"ה לתת אותה לכהן, שהוא רחמים וברכה, כדי להכניע הכעס

מזה) כמה שפחות אית וכו': כמה שפחות יש לה, המשמשות אותה, וכל אחת ואחת מהן יש לה ערך, וכל אחת ואחת צריכה פדיון, דהיינו לפדות אותה מאחיות הס"א. אבל מי שירוש נשמה או רוח או נפש, מן השכינה, אינה צריכה פדיון, כי השכינה, נאמר עליה, אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן, כי הפדיון שלה תלוי בהקב"ה, שישראל ממשיכים אותו אליה בקשר התפלין, באות שבת, באות ימים טובים, באות ברית ותורה, בכמה מצות. כי הפדיון שלה תלוי בהקב"ה, ז"ש ואעש למען שמי. ובשבילה. ואף גם זאת וגו'. כך כמה מצות עושים בני אדם (דפו"י דף קע"ח ע"ב *) דף קע"ט ע"א)

רעיא מדימנא

יז

דאָתמך ביה, ^ט אָרור אַתָּה מְכַל הַבְּהֵמָה, וְאִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא דב"נ. בְּגִין דָּא מְגִי קב"ה, ^י לְמִיּהֵב לְכַהֲנָא, דְּאִיהוּ רַחֲמֵי בְּרַכָּה, לְאַתְּפִיָּיא רְגֵזוּ, דְּאַתְּעַר בְּהַהוּא ב"נ מְרָה, תְּרַבָּא דְּמִלְאָךְ הַמְּוֹת, וְאַתְּעַר יְמִינָא לְגַבְיָה בְּרַחֲמֵי, וְאַתְּפִיָּיא רוּגְזָא דְּשִׁמְאֵלָא, וְהָאִי אִיהוּ בְּרַגְזוּ רַחֲם תַּנְפּוּר.

מז) מֵאן דְּכַעֲסִי, יְדָאִית לִיה בְּכַעֲס סַם הַמְּוֹת, דְּעֲלִיָּה אוּקְמוּךְ מְאָרִי מְתַנִּיתִין, כֹּל הַכּוֹעֵס כְּאִילוּ עוֹבֵד ע"ז. בְּגִין דְּסִטְרָא אַתְרָא אַתְּוֹקֶדַת בְּב"נ. וְכַהֲתִיא בְּעִירָא דְּיָהִיב לְכַהֲנָא אַתְּפָרֵשׁ תְּרַם מְגִיָּה, יוֹסְמָאֵל אֵל אַחַר ^י חֲרָם, וְנוֹקְבָא דִּילִיָּה קִלְלָה, כְּלִילָה מְכַל קִלְלוֹת שְׁבַמְשֻׁנָּה תּוֹרָה. וְקב"ה בְּרִיךְ בְּכַל אוּרְיָתָא כְּלָא, וְכַל בְּרַכָּאן מִימִינָא, ^ט דְּאַחִיד בְּהַ כְּהֵן. וְכַגִּין דָּא כֹּל תְּרַם צְרִיךְ לְמִיּהֵב לִיה לְכַהֲנָא, דְּאִיהוּ אָכִיל לִיה בְּנוֹרָא, וְשַׁצִּי לִיה מְעֲלָמָא, וְשַׁכִּיךְ אֲשָׁא מְשִׁמְאֵלָא בִּימִינָא, דְּאִיהוּ מִיָּא, וְכִיָּה ^ט וְחַמַּת הַמִּלְךְ שְׁכָכָה.

מח) פְּקוּדָא בְּתַר דָּא לְתַפְרִישׁ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה, וְאוּקְמוּךְ תְּרִי מְמָאָה, מְאִי תְּרוּמָה. רַבְּנִין דְּמִתִּיבְתָא, הָאִי תְּרוּמָה דְּצְרִיכִין לְאַפְרָשָׁא תְּרִי מְמָאָה, בְּסִתְרֵי תּוֹרָה מְאִי גִיָּהוּ. מֵאן יְדַבְּעֵי לְמִטְעַם, אִי הוּא זֶר יוֹמַת וְהִינְנוּ אֵל זֶר סְמָא"ל. דְּקב"ה אָמַר ^ט וַיִּקְחוּ לִי תְּרוּמָה, תְּרִי מְמָאָה, לְיַחְדָּא לִיה תְּרִין זְמָנִין בְּיוֹמָא, דְּהִינְנוּ תְּרִי מְמָאָה, בְּמ"ט אַתְּוֹן דְּשָׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד דְּעַרְבִית, וּבְמ"ט אַתְּוֹן דְּשַׁחֲרִית, חֲסֵרִין תְּרִין מְמָאָה, אִינוּן שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה, וְתַתָּאָה, בְּתַרְוֵיהוּ צְרִיךְ לְיַחְדָּא לְקב"ה, אִמָּה דְּתַרְוֵיהוּ. מְדָה דְּתַרְוֵיהוּ. מְאָה בְּאַמָּה. אִמָּה בְּאַתְוֵי מְאָה אִיהוּ וְאִיהוּ בְּהַפֵּךְ אַתְּוֹן, הָא"ם.

ח'לופי גרמאות

ה למחוי. ו ל"ג מן דאית עד כאלו. ו גורס כאן מן דאית עד בגין. ח ל"ג חרם. ט ואחיד. י בעי.

מטורת הזהר

ט (בראשית ג) פקודי קא צ"ח. י (אסתר ז) ח"ג קלג. טו: רלד. רעד: כ) (שמות כח) תרומה א צ"א.

הסולם

מחרים נכסיו לכהן
זה כל חרם צריך לתת לכהן, שהוא שורפו באש ומכלהו מן העולם. ואש דשמאל שככה בימין, שהוא מיס. וכו חמת המלך שככה.

מאמר
הכעס, כי נתעורר באותו האדם המרה, שהיא חרבו של מלאך המות, וע"כ נתעורר הימין אליו ברחמים, והכעס דשמאל נכנע, וזה הוא, ברגז רחם תזכור.

מאמר תרי מטאה

מח) פְּקוּדָא בְּתַר דָּא וכו': המצוה שלאחר זו, היא להפריש תרומה גדולה. והעמידוהו שנים ממאה. שואל מהו תרומה. ומשיב, רבנן של הישיבה אמרו, תרומה זו שצריכים להפריש שנים ממאה, בסתרי תורה מה היא מרמזת. היינו, מי שרוצה לטעום ממנה, אם הוא זר יומת. והיינו אל זר, שהוא סמאל. שהקב"ה אמר, ויקחו לי תרומה, שנים ממאה, שפירושו, ליחרו ב' פעמים ביום, דהיינו שנים ממאה

מז) מֵאן דְּכַעֲסִי דִּאִית וכו': מי שכועס, שיש לו בהכעס סם המות, שעליו העמידו בעלי המשנה, כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה, משום שהסטרא אחרא שורפת בהאדם. ובאותה בהמה שנותן לכהן נתפרש החרם ממנו. סמאל אל אחר, הוא חרם. והנוקבא שלו, קללה, הכלולה בכל הקללות שבמשנה תורה. והקב"ה ברך בכל התורה כולה, וכל הברכות הן מימין, שהכהן אחוז בו. ומשום (דפו"י דף קע"ט ע"א)

רעיא מהימנא

יה

מט) ועוד וְהָיָה בְּאַכְלֹכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לַיְיָ, תְּרִימוּ, כְּגוֹן
ס רום גדיהו נשא ואינון עשר אצבעון, דסליקו כדלהון לעשר ספינן, דדאינון יו"ד
ה"א וא"ו ה"א, דסליקו מ"ה. ובאתון דאלפא ביתא, מה סליק מא"ה, י"ם ה"צ.
והאי איהו דאוקמוה רבנן מארי מתניתין, ועתה ישראל מ"ה יי' אלהיך שואל
מעמך, ואמרו, אל תקרי מה אלא מאה, לקבל מאה ברכאן דמחייב ב"ג לברכא
למאריה בכל יומא, והאי איהו דצריך ב"ג למטעם בכל יומא למאריה, ובג"ד
ויקחו לי תרומה.

נ) וכמה תרומות אינון, אית תרומה מדאורייתא, תורה מ' מ'. והאי איהו
תרומה, תורה דאתיהיבת בארבעים יום. ואי תימרון דאכילנא ומנה, הא
פתיב ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה.
נטירת הוה עד השתא האי תרומה לקב"ה. וכיון דמלפא לא אכל, איך אכלין
עבדי, דהא לבתר דאמר אריתי מורי עם בשמי, לבתר אכלו רעים, וייכלון
עבדי.

נא) פקודא בתר דא להפריש מעשר ללוי, ואיהי שכינתא מסטר דימינא

חלופי גרסאות

כ להון, ל מסיף דאינון עשר ספיראן, ח ל"ג מ' ו' מנא.
ס אמר, ע ל"ג לבתר, פ ל"ג ייכלון עבדי, צ מוסיף
להפריש תרומות; לוי להפריש תרומת מעשר, ק ורא.

תרי ממאה

אלא מאה. והיא כנגד מאה ברכות שאדם
חייב לברך בכל יום לאדונו. והוה שהאדם
צריך לטעום בכל יום בשביל אדונו. ומשום
זה כתוב ויקחו לי תרומה.

ג) וכמה תרומות אינון וכנ': וכמה
תרומות הן. יש תרומה מן התורה, כי תרומה,
היא אותיות תורה מ'. שזו היא תרומה,
שהיא התורה שניתנית במ' יום, ואם תאמרו,
שאכלתי ממנה באותם מ' יום, הרי כתוב,
ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה
לחם לא אכל ומים לא שתה. שמורה היתה
עד עתה דהיינו עד המשכן תרומה זו, אל
הקב"ה. וכיון שהמלך לא אכל דהיינו שלא
היה זוג ז"א ומלכות, הנק' אכילה, איך אוכלים
עבדי. כי לאחר כך אחר שהוקם המשכן,
שאמר אריתי מורי עם בשמי, שהיה זוג ז"א
ומלכות, לאחר זה, אכלו רעים, דהיינו שאכלו
עבדי, כלומר, שיקבלו מהארת הזווג.

מאמר להפריש מעשר

נא) פקודא בתר דא להפריש וכנ':
המצוה שלאחר זו, היא להפריש מעשר ללוי.
והיא

מסורת הזהר

ל (במדרב טו) ח"ג קפה: רעב. ו) (הבקוק ג) ת"ז תי"ט
לט. תמי"ט פה: ו) (דברים י') אחרי מות א צ"ה. ו) (שמות
לד) תולדות יט צ"ג. ז) (שיר ה) ויצא קמד צ"ה.

מאמר

ממאה, שהם במ"ט אותיות של שמע ובשכמל"ו
של ערבית ובמ"ט אותיות של שמע ובשכמל"ו
של שחרית, חסרים כאן שנים למאה שלמות,
והם שכינה עליונה שהיא בינה, ושכינה
תחתונה שהיא מלכות, כי בשתיהן צריכים
ליחדם אל הקב"ה, שהוא אמה (עם אלף פתוחה)
של שתיהן, מדה של שתיהן. ועמחן הוא מאה
באמה. אמה הוא אותיות מאה, ובהפיכת
האותיות הוא אותיות האם, הרומו על בינה.

מט) ועוד, והיה באכילכם וגו': ועוד,
והיה באכילכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה.
תרימו, הוא כמו רום ידיהו נשא, שרום
ידיהו, פירושו, עשר אצבעות ידיו. והן עשר
אצבעות, שהעלית שלהם, דהיינו בסו"ה שאו
ידיכם קדש, היא לעשר ספירות, שהם יוד הא
ואו הא, העולים מ"ה, ובחילופי אותיות דאלף
בית א"ת ב"ש עולה מ"ה, מאה, כי המ' דמ"ה
מתחלף עם י' ע"פ הצירוף ים דא"ת ב"ש
והה' דמ"ה מתחלף עם צ' ע"פ הצירוף הן
דא"ת ב"ש. צ' עם י' הן מאה, וזהו שהעמידו
רבנן בעלי המשנה, ועתה ישראל מה ה'
אלקין שואל מעמך, ואמרו, אל תקרי מה
(דפו"י דף קע"ט ע"א)

רעיא מהימנא

יב

דאיהו חסד, תרומה גדולה לכהן. מסטרא דשמאלא, דאיהו גבורה, תרומת מעשר ללוי, דאיהי שכינתא.

גב יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שלשת עשרונים א לפר, מסטרא דההוא דאמר ביה, ופני שור מהשמאל, ודא גבורה. ועשרון לכבש, ודא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דסליק לעשר אתון, האי עשרון. ועשר למ"ה ומ"ה למאה.

גה אבל שלשה עשרונים ד"י י"י, וסלקין לל', וי ספירן בהון, סלקין ומ"ג ביצים וכלא יו"ד, חומש ביצה, תוספת מצד ה', והכי מעשר, דאיהו פקודא להפריש ישראל מעשר, מסטרא דאת י', מעשר מן המעשר, חד מחמש מסטרא דאת ה'. כל עשרין דאת י', ואיהי שכינתא חד מעשר ספירן. א' מחמש, איהו מסטרא דתפארת, דאיהו תמשה מכתה. וכד תחשוב ממלכות עד תפארת, תשכח תפארת חמש מתתא לעילא. ושכינתא תמשה לגביה.

גד ומסטרא אתרא איהי שני עשרונים לאיל, וכלילת י"י הפך בשקל

מסורת הזהר

(9) (יחזקאל א) ב"א פה צ"א.

חלופי גרסאות

ר ואיהו, ש יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ת ליג מן שלשה עד דסליק, א לבר. ב יו"ד ה"י וא"ו ה"י. ג עשר. ד דא יו"ד ה"י וא"ו ה"י. ה ליג דאיהו. ו ליג ישראל. ז לאת. ח ליג וכד; כשתחשוב. ט תשכח. י וכלילת.

מאמר

הסולם

להפריש מעשר

והיא השכינה. מצד הימין, שהוא חסד, ניתנה תרומה גדולה לכהן, שהוא חסד. מצד השמאל, שהוא גבורה, ניתנה תרומת מעשר, כלומר התרומה של מעשר, ללוי, שהיא השכינה מצד השמאל.

גב יו"ד ה"י וא"ו ה"י וכו': הויה במספר ס"ג, שהוא יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שה"ס אמא, שהיא שמאל אל אבא, שהוא הויה במספר ע"ב. כי ע"ב ס"ג הם ימין ושמאל, היא שלשה עשרונים לפר, דהיינו ג' יודין דמילוי ס"ג, שנקראים שלשה עשרונים, ואומרו לפר, משום שהוא מצד אותו שנאמר בו, ופני שור מהשמאל, וזהו גבורה, כלומר קו שמאל. ועשרון לכבש, זה הוא יוד הא ואו הא, העולה עשר אותיות, וזהו עשרון, שהוא עשר אותיות, ועשר אותיות אלו הם בחשבון מ"ה, ומ"ה הוא מאה. כנ"ל בדבור בסמוך.

גה אבל שלשה עשרונים וכו': אבל שלשה עשרונים, רומזים על תרומת חלה, שהיא נוהגת בעיסה בת מ"ג ביצים וחומש ביצה. כי י"י שיש בהויה דס"ג הן ג' אותיות, ועולות לחשבון ל', והם ל"ג, ועם יוד ספירות שבהם, שבג' יודין, עולים מ"ג, שה"ס מ"ג ביצים. והכל הוא י', שכל המספר (דפו"י דף קע"ט ע"א)

גד ומסטרא אהרא איהו וכו': ומצד אחר המלכות היא שני עשרונים לאיל, ששני עשרונים הם ב' יודין, והיא כלולה עשרה עשרה הכף בשקל הקדש. עשרה עשרה הוא י' ימין ה"ה במילואה משמאל, שהיא בגמטריא י',

רעיא מהימנא

כ

הקדש, עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה י' ה"ה, לְאִיל דָּא ו', דָּאִיְהוּ שְׁקַל הַקֹּדֶשׁ, וְהָאִי אִיְהוּ עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה הַכֶּף בְּשְׁקַל הַקֹּדֶשׁ. וְעוֹד, שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים, י' מִן וַיִּיצֶר. לְאִיל ו' מִן וַיִּיצֶר. וְכֹלֵא א', י' לְעֵילָא, י' לְתַתָּא, ו' בְּאֲמַצְעִיתָא.

גה) וְעוֹד שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים אֵינּוֹן י' י' י'. פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְהַפְרִישׁ תּוֹדָה. וְרַבְּנָן מְאֵרֵי מִתְנִיתִין אוֹקְמוּהָ, דְּתוֹדָה עֶשְׂרִים עֶשְׂרוֹנִים, וּמִתְפַּלְגִין י' עֶשְׂרוֹנִין לְחֶמֶן, וְי' לְמִצָּה. וּמִי שֶׁל מִצָּה, עוֹשִׂים לִי מִצּוֹת. וּמַעֲשֶׂה שֶׁל חֶמֶן, עוֹשִׂים י' חֲלוֹת. וְדָא אִיְהוּ סֵלֶת חֲלוֹת מִצּוֹת בְּלוּלוֹת בְּשֶׁמֶן. מִי עֶשְׂרוֹנִים, דְּאֵינּוֹן יו"ד ה"י וְא"ו ה"י, הוּוּ עֲבָדִין לִי מִצּוֹת, דְּאֵינּוֹן י' י' י'. הָאִי שְׁמָא, זְמַנִּין אִיְהוּ לִימִינָא, וְזְמַנִּין אִיְהוּ לְשִׁמְאָלָא, וְזְמַנִּין בְּאֲמַצְעִיתָא. רַחֲמֵי מְכַל סְטָרָא, לִימִינֵיהּ וְלְשִׁמְאָלֵיהּ.

גו) וְזְמַנִּין י' לִימִינָא, וְאֵין פּוֹחֲתִין בֵּיהּ מַעֲשֶׂה מְלָכִיּוֹת. וְזְמַנִּין יו"ד לְשִׁמְאָלָא, וְאֵין פּוֹחֲתִין בֵּיהּ מַעֲשֶׂה שׁוֹפְרוֹת. וְזְמַנִּין יו"ד * בְּאֲמַצְעִיתָא, וְאֵין פּוֹחֲתִין בֵּיהּ מִי זְכוּרוֹת.

גז) * עַל פִּי יְיָ יִחַנּוּ וְעַל פִּי יְיָ יִסְעוּ אֶת מִשְׁמַרְתְּ יְיָ שְׁמְרוּ. דְּכָל י' אֵית לָהּ

מסורת הזהר
(3) (במברר ט).

חלופי גרסאות
ס ל"ג מן ולזמנין עד ולזמנין. ע ל"ג ולזמנין יו"ד; עשרה מלכות.

מאמר

הסולם

להפריש תודה

עשורונים לחמץ, ועשרה למצה. ומעשרה של מצה, עושים לִי מִצּוֹת, ומעשרה של חמץ עושים י' חֲלוֹת. וְזֶה הוּא סוֹלֶת חֲלוֹת מִצּוֹת בְּלוּלוֹת בְּשֶׁמֶן, מִן י' עֶשְׂרוֹנִים שְׁהִם י' אוֹתִיוֹת דְּהוּי"ה בְּמִילּוּי ס"ג שֶׁהֵן יוֹד הִי וְאוֹ הִי, הִי עוֹשִׂים לִי מִצּוֹת, שְׁהִם י' י' י' שִׁישׁ בְּהוּי"ה דס"ג שְׁבַגִּימְטְרִיא ל'. שְׁהִם שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים כְּנ"ל, שֶׁם הוּא, הוּי"ה בְּמִילּוּי ס"ג, פֶּעַם הוּא לִימִין, חֲסֵד. וּפֶעַם הוּא בְּשִׁמְאָל, גְּבוּרָה. וּפֶעַם הוּא בְּאֲמַצְעַ, דְּהֵינּוּ רַחֲמִים מְכַל צַד הֵן לִימִין וְהֵן לְשִׁמְאָל. כִּי קוֹ אֲמַצְעֵי כּוֹלֵל יְמִין וְשִׁמְאָל.

גו) וְזְמַנִּין י' לִימִינָא וְכו': ולפעמים הו', שהיא מלכות, בימין, וז"ס שאין פוחתין בה מעשרה מלכות, שעשרה ה"ס י'. ולפעמים הו', שהיא מלכות, בשמאל, וז"ס שאין פוחתין בה מעשרה שופרות, כי אז היא נקראת שופר, כמו אמא שהיא בשמאל, כנ"ל. ולפעמים הו', שהיא מלכות, היא באמצע, בין ימין לשמאל, שאז היא נקראת זכרון, על שם ז"א, שהוא קו אמצעי. וז"ס אין פוחתין בה מעשרה זכרונות.

גז) עַל פִּי ה' יִחַנּוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ אֶת מִשְׁמַרְתְּ ה' שְׁמְרוּ. שִׁישׁ כָּאֵן ג' שְׁמוֹת הוּי"ה. כְּנֶגֶד ג' יוֹדִין הַנ"ל, שְׁכַל י' יֵשׁ לָהּ

י' לְאִיל זְהוּ ו', שְׁהִיא שְׁקַל הַקֹּדֶשׁ, דְּהֵינּוּ קוֹ אֲמַצְעֵי הַשּׁוֹקֵל וּמְכַרִּיעַ אוֹתָם. וְזֶה הוּא, עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה הַכֶּף, שֶׁהַכֶּף שְׁהִיא מְלָכוֹת, כּוֹלֶלֶת בְּתוֹכָהּ י' יְמִינֵי י' מְשִׁמְאָל, בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, הֵינּוּ קוֹ אֲמַצְעֵי שְׁהוּא ו'. וְעוֹד, שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְאִיל, הֵם י' מִן וַיִּיצֶר. לְאִיל הוּא ו' מִן וַיִּיצֶר. וְהַכֵּל הוּא צוֹרֵת א', שְׁצוֹרֶתָהּ הִיא י' לְמַעְלָה י' לְמַטָּה, הַרוֹמֵזוֹת עַל יְמִין וְשִׁמְאָל, ו' בְּאֲמַצְעַ, הַרוֹמֵזוֹת לְקוֹ אֲמַצְעֵי. פִּירוּשׁ, ב' יוֹדִין שֶׁל וַיִּיצֶר, רוֹמֵזוֹת עַל ב' יוֹדִין שֶׁל הַצִּירוֹף יֵאָהֲדוּנָהּ, שִׁישׁ בְּצִירוֹף הוּא י' לְמַעְלָה בְּרֵאשׁ, ו' לְמַטָּה בְּסוֹף, ו' אוֹתִיוֹת בְּאֲמַצְעַ. וְהוּא כְּדוּגְמַת צוֹרֵת א', שִׁישׁ בַּהּ י' לְמַעְלָה וְי' לְמַטָּה וְי' בְּאֲמַצְעַה. וְהִי רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַצִּירוֹף ה"ס חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, וְי' אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַצִּירוֹף ה"ס חֲכָמָה תַּחְתּוֹנָה, ו' אוֹתִיוֹת שְׁבִאֲמַצְעַ הֵם הַמְּמַשִּׁיכִים מִחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה לְחֲכָמָה תַּחְתּוֹנָה.

מאמר להפריש תודה

גה) וְעוֹד, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים וְכו': ועוד. שלשה עשורונים הם ג"פ י' י' י' שִׁישׁ בְּהוּי"ה בְּמִילּוּי ס"ג, וְהֵם הַמִּצְוָה שְׁלֵאֲחֵר זו, לְהַפְרִישׁ תּוֹדָה. וְרַבְּנָן בְּעַלִּי הַמִּשְׁנָה הַעֲמִידוּ, שֶׁהַתּוֹדָה הִיא עֶשְׂרִים עֶשְׂרוֹנִים, וּמִתְחַלְקִים עֶשְׂרֵה (דפו"י דף קע"ט ע"א *) דף קע"ט ע"ב)

כא

רעיא מדימנא

ד' אנפין, ג' חיוון אינון, פ' לקבל תלת יודין, וד' אנפין לכל תיה, ז' לקבל ד' אנפין דיהנה, על פי יי' יחנו ויסעו.

גח) שמרו, דא שכנתא, דנטרא ז' לאינון דשמרי שבתות וימים טובים, דבג"כ לא זזה שכינה מישראל בכל שבתות ויו"ט, ואפילו ב' בשבתות דחול, אלא דאיהו סוגרת ומסוגרת בהון.

גט) ובכל צלותא, איהו עולה לידן, עד דמטאת למרפכתא דאכהן עלאין, דאינון: גדול, גבורה, תפארת, דאית להון תריסר אנפין, לקבל תריסר שקטין. וכפום דאיהי אוליפת זכות, על אלין מארי צלותין, ומארי זכוון, בכל פקודא ופקודא דאורייתא, הכי יחנו על זכוון דלהון וכן יסעו לגבייהו. והכי נחתא שמירה לגבייהו.

גז) אינון דעבדין זכוון על מנת לקבל פרס, נחית קב"ה במרפכתיה דעבד, וד' שומרין דיליה, ומאן דעביד זכוון שלא על מנת לקבל פרס, נחית עלייהו

חלופי גרמאות

פ' ל"ג לקבל תלת יודין, צ' ל"ג מן לקבל עד על. ק' אתוון. ר' פיהם וליג יי'. ש' מוסיף מאי שומר לאינון. ת' ביומי א' מוסיף דחיוון דאבהן. ב' ואית. ג' זכוון שלא ע"מ לקבל פרס קב"ה נחית עליה במרכבתא דיליה וד' חיון דיליה ומאן דעביד זכוון ע"מ לקבל פרס נחית עלייהו במרכבתא דעבד ומטורין וד' שומרין דיליה ולרשיעיא; זכוון ע"מ לקבל פרס קב"ה במרכבתא דעבד וב"ד שומרין ליה ומאן דעביד זכוון שלא ע"מ לקבל פרס נחית עלייהו בעובדייהו.

הסולם

על פי ה' יחנו

מאמר

אמנם ג"ר גם במוחין דאתוריס של הנוקבא, והם נקראים ג"כ שבת, אלא שבת דחול, כמ"ש לעיל פרשת שלח (אות י"א ע"ש) וז"ש, ואפילו בשבתות דחול. ונודע שבעת ההוא של הג"ר דאתוריס היא מסוגרת ונקפאת ואינה יכולה להשפיע לתחתונים, (כנ"ל ב"א דף רמ"ז ד"ה ימא דקאפן) וז"ש אלא דאיהו סוגרת ומסוגרת בהון. שאינה יכולה להשפיע.

גט) ובכל צלותא איהו וכו': ובכל תפלה היא, המלכות, עולה להוי"ה, שהוא ז"א, עד שמגיעת למרכבה של אבות העליונים, שהם חסד גבורה ת"ת, שיש להם י"ב פנים כנגד י"ב שבטים, כי כל אחד מחג"ת כולל ד' פנים חו"ג תו"מ, והם י"ב. וכפי שהיא, המלכות, מלמדת זכות על אלו בעלי התפלה ובעלי זכיות בכל מצוה ומצוה שבתורה, כך יחנו, על הזכיות שלהם. וכך יסעו, אל הזכיות. וכך יורדת השמירה אליהם.

גז) אינון דעבדין זכוון וכו': ומפרש דבריו. אלו שעושים זכיות על מנת לקבל פרס, דהיינו לקבל שכר. יורד הקב"ה במרכבתו של

לה ד' פנים, דהיינו ד' אותיות הויה. שה"ס י"ב גבולים, שבהם כל השלמות, שהם ד' אותיות הויה חו"ג תו"מ, שבכל אחד ג' יודין, דהיינו ג' קוין, והם י"ב. ומפרש יותר, ג' חיון אינון כנגד ג' יודין, דהיינו ג' קוין הנק' אריה שוד נשר, וד' אנפין לכל חיה, דהיינו לכל קו, כנגד ד' פנים דהוי"ה, כלומר כנגד ד' אותיות דהויה, שהם חו"ג תו"מ. שהם י"ב גבולים על פי ה' יחנו ויסעו, דהיינו על פי שלמות י"ב גבולים.

גח) שמרו, דא שכנתא וכו': אחר ג' הויות: על פי הוי"ה יחנו, ועל פי הוי"ה יסעו, משמרת הוי"ה. כתוב שמרו, שזו היא השכינה, המקבלת מג' קוים אלו, שה"ס י"ב גבולים. ונרמזת בהמלה, שמרו, משום שהיא שומרת לאלו השומרים שבתות וימים טובים, שמשום זה לא זזה שכינה מישראל בכל שבתות וימים טובים. ואפילו בשבתות דחול, אלא שהיא סוגרת ומסוגרת בהם, דהיינו שאינה משפעת לתחתונים. משא"כ בשבתות ויו"ט, שהשפעתה מרובה בשפע גדול.

פירוש. הג"ר דנוקבא נקראים שבת. ויש (דפו"י דף קע"ט ע"ב)

רעיא מהימנא**כב**

בְּמַרְכַּבְתָּא דִּילִיָּהּ. וְלַרְשִׁיעֵיָא נְחִית עֲלֵיהוּ בְּעוֹבְדֵייהוּ, בְּאִינוּן שְׂדִין וּמְזִיקִין
וּמְלֹאכֵי יְחַבְלָה בְּמַרְכַּבְתָּא דְלַחוּן, לְאַתְפְּרָעָא מְנַהוּן. פְּתַחוּ מְאִרֵי מְתַנִּיתִין וְאָמְרוּ.
וּדְאֵי הָכִי הוּא, זַבְאָה חוֹלְקָךְ רַעִיא מְהִימְנָא. (ע"כ רעיא מהימנא)
בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. ה

חלופי גרמאות

ד מוסיף חבלה עין ומשחית אף וחיסמה. ה בדפו"י כתבו תצא ער"ה ב' וענשו אותו וגו'.

מאמר**הסולם****על פי ה' יחנו**

של העבד שהוא מטטרוון, ובד' שומרים שלו, ומלאכי חבלה, במרכבתם, כדי להפרע מהם, שחם מיכאל גבריאל אוריאל רפאל. ומי פתחו בעלי המשנה ואמרו, ודאי כך הוא, שעושה זכיות שלא על מנת לקבל פרס יורד עליה במרכבה של עצמו. ולרשעים יורד עליהם במעשיהם, באלו שדים ומזיקים (דפו"י דף קע"ט ע"ב)

סליק פרשת קרח

